

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 205. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Csütörtök, 1936. szeptember 10.

VIII. Edward

Bécsből jelentik, hogy Edward angol király délelőtt meglátogatta a bécsi nemzetközi vásárt és megtekintette annak keretében a magyar kiállítást, ahol különösen sokat időzött. Itt Mágocsi Sándor, a külkereskedelmi hivatal vezetője fogadta a fejedelmi vendéget, akit ő kalauzolt végig a kiállítás termein.

Edward király a déli órákban látogatást tett tett Miklas szövetségi elnöknel. A látogatás alkalmával Schuschnigg kancellár is jelen volt. A megbeszélések egy órát vettek igénybe.

Miklas köztársasági elnök ma az angol követségen visszaadta VIII. Edward király látogatását. A király ezután sétakocsikázni ment, majd pedig hat órákor ismét felkereste héthársi Neumann Henrik neves magyar származású tanárt, fülspeciálistát, akivel megvizsgáltatta fülét, annak megállapítása végett, hogy régi fülbajának nem ártott-e a nyaralás és a tengerben való fürdés. A hirneves professzor szerint a nyaralás és a fürdés egyáltalán nem ártott.

Avenol

A Times szerint Avenol, a Népszövetség főtitkára még mindig Rómában folytat megbeszéléseket. A tanácskozások, amelyek arra irányulnak, hogy az abesszin-ügy miatt Olaszország és a Népszövetség elmérgesedett viszonyát megjavítsák, kedvezően haladnak előre. Avenol valószínűleg ma találkozott Mussolini miniszterelnökkel is. Erről a megbeszélésekről hivatalos közleményt fognak kiadni.

A Daily Herald biztosra veszi, hogy az abesszin küldöttséget nem engedik be a népszövetségi tanácskozásokra. Ha megbízólevelüket a császár vagy valamelyik abesszin miniszter irta alá, megállapítják, hogy a négyes és miniszterei ténylegesen nem kormányozzák az országot és a górei nyugatabessziniai kormány pedig nincsen eddig nemzetközi jogilag elismerve.

Az Intransigeant szerint a négyes félhivatalosan rábeszéli, hogy ne küldje el megbízottait Genfbe.

Hitler

német birodalmi vezér kiáltványa, melyet a nürnbergi gyűlésen olvastak fel, a következőket tartalmazza: Felsorolja a kiáltvány azokat az eredményeket, amelyeket a nemzeti szocialisták az elmúlt négy esztendő alatt elértek. A nemzeti jövedelem 41 milliárdról évi 56 milliárdra emelkedett. A kereskedelem és az ipar fellendült. A német nép 99 százaléka az építő munka mellett foglalt állást. A német birodalom politikai vezetése és katonai biztosítása ma erősebb, mint valaha volt. A munkanélküliség 5 millióval csökkent s ezzel az 5 millióval emelkedett a fogyasztók száma. Németország nem hajlandó lakosainak számát csökkenteni, sőt eltökélt szándéka, hogy a nemzet természetes termékenységét folyamatosan megnövelje. Németország semmi esetre sem mondhatja le gyarmati követeléseinek teljesítéséről.

Nem félünk a bolsevista veszélytől, — folytatja Hitler kiáltványa, — mert a külföldről jövő támadást a német nemzet a legbrutálisabb szilárdasággal fogja visszaverni. A vázolt helyzetben keresendők a katonai intézkedések okai. Új, négy éves tervünk a következő: Függetleníteni kell magunkat a külföldtől mind-

Fellázadt két portugál csatahajó legénysége

Sikerült a lázadást letörni — A zendülő hajók legénysége megadta magát Ujabb kormánygyőzelmeket jelentenek Madridból

A spanyolországi polgárháború frontjáról ma érkezett jelentések semmi lényegest nem tartalmaznak. San Sebastian egyelőre a kormánycsapatok kezén van; a többi frontokon pedig viszonylagos nyugalomban telt a tegnapi nap.

Sokkal érdekesebb és nyugtalanítóbb az a lisszaboni jelentés, amely két portugál hadihajó legénységének lázadásáról szól, amelyeknek ágyui rövid ideig a portugál fővárost bombázták. A kormány jelentése szerint a parti ütegek ágyui elhallgattatták a lázadó hajók ágyuit, melynek legénysége végül is megadta magát.

Részletes jelentések a lázadás letöréséről

Jelentéseink a következők:

A portugál haditengerészetben lázadás tört ki. Az eddigi hírek szerint csak két csatahajó legénysége lázadt fel, nincs kizárva azonban, hogy a mozgalom szélesebb keretű.

A lisszaboni kikötő közelében tartózkodott két portugál csatahajó, az „Alfonso de Albuquerque” és a „Da o” nevű hajók, amelyeknek legénysége váratlanul

megtagadta az engedelmességet, majd megtámadták a tiszteket és birtokukba vették a hajók parancsnokságát.

Mindez rendkívüli gyorsasággal történt és a lázadó matrózok nyomban katonai tanácsot alkottak, amely elhatározta, hogy megtámadják a fővárost. A két lázadó hajó ezért megközelítette a lisszaboni kikötőt és ágyutűzet kezdett a város irányában.

A döntő fordulat

Alig dördült el azonban néhány lövés, a kikötő parancsnoksága nyomban tudta, hogy lázadás történt. Értelmitették a kormányt, amely viszont parancsot adott a parti erődök készletének, hogy ágyutűzzel pusztítsák el a lázadó hajókat. A lázadók ágyutüze nem ért el a kikötőig, viszont a parti ütegek ágyui csakhamar súlyos kárt tettek mindkét hajóban, úgy, hogy

a lázadók kénytelenek voltak horgonyt vetni és jelt adtak, hogy megadják magukat.

Percek múlva hadihajók kerítették be a lázadó hajókat és a katonai hatóságok

valamennyi lázadó matrózt letartóztatták.

Két matróz az ágyulövésektől olyan súlyosan megsebesült, hogy a kórházban kiszenvedtek. A többiek valamennyien hadbírószám elé kerülnek.

A lázadás teljesen elszigetelt jelenségnek látszott, a portugál kormány azonban széles-

körü óvintézkedéseket fogantatott. Lisszabon helyőrségét riadókézsültségbe helyezték, a szabadságos tiszteket sürgősen szolgálattételre rendelték be, a csapatokat összevonták a kaszárnyákban és a főváros fontosabb stratégiai pontjait erős védőőrség szállta meg.

Teljes a rend

Tegnap este a portugál kormány jelentést adott ki, amely szerint az egész országban teljes rend uralkodik. A hivatalos jelentés arról is beszámol, hogy a sebesült matrózok közül még négy meghalt és így a halottak száma hatra emelkedett, ezenkívül pedig kilenc sebesült lázadót ápolnak a katonai kórházban. Az egyik sebesült állapota aggasztó és így, előreláthatóan hét halottja lesz a portugál matrózlázadásnak.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a két portugál hadihajón kitört lázadás kommunista jellegű volt. Trezt haditengerészeti miniszter éjfélkor elküldte szárnysegédét, hogy a vizsgálatot levezesse, de amidőn az egy tengerészőrzárattal a hadihajó közelébe érkezett, gépfegyvertűzzel fogadták. Az őrző két tagja megsebesült. A fellázadt matrózok megkísérelték, hogy a „Bartolome” nevű rendőrhajó legénységét is lázadásra bírják, de a rendőrhajónak csak néhány tüze volt hajlandó hozzájuk csatlakozni. A két hadihajó azután a nyílt tengerre igyekezett, de ekkor megszóltak a parti ütegek és a lövedékek több lázadó matrózt megöltek. Szökési kísérletüket a többi hadihajó megakadályozták. A lázadó hajókon tartózkodó tengerészhadapródok közül négynek sikerült a tengerbe vetni magát és uszva elérni a szárazföldet és ezek nyomban értesítették a haditengerészeti miniszteriumot az eseményekről. Ekkor készenlétebe helyezték a parti ütegeket. A harcok során 12 matróz meghalt és 20 megsebesült.

azon nyersanyagok tekintetében, amelyeket itthon is előállíthatunk. A német nép életjoga éppen olyan erős, mint bármely más népé. Nem vagyunk hajlandók arra, hogy Németország valamely idegen katonai hatalom védtelen játékszerévé váljunk. Neumann, Kun Béla és a többi kommunista uszítók, akik ma elpusztítják Spanyolországot, Németországban semmiféle szerephez nem jutnának. Németország a munkanélküliek egy részét a fegyverkezési

iparban helyezte el, mert máskülönben egyesek kétségbeesetten jajveszékelnének a világ piacainak német árukkal való elárasztása ellen. A német népnek nincs más kívánsága, mint békében és barátságban élni. Népiünk iránti szeretetünk és az a hajlandóságunk, hogy utolsó emberig sikra szálljon szabadságunkért, csak erősebbé teszi az olyan kapcsolatok, amelyek hasonló szellemű vezetelt nemzetekhez fűznek bennünket.

A fellázadt két hadihajó tisztjeit törlik a tisztikarból, mert őket teszik felelőssé a legénység fegyelmetlenségéért. Csak abban az esetben veszik őket vissza, ha beigazolják, hogy minden lehetőet elkövettek a lázadás elfojtására. Salazar miniszterelnök tegnap kijelentette az újságíróknak, hogy a helyzet teljesen tisztázódott és az országban a legteljesebb rend uralkodik.

A Havas-iroda jelentése szerint tegnap hajnalban a kormány csapatai általános támadást intéztek a zendülők ellen a talavera-i harcfronton és Talavera del Tajo-ig visszafűzték az ellenséget. A fölkelő csapatok később ismét harci rendbe tömörültek, rohamra indultak és most már ők kényszerítették a kormányhaderőt két kilométeres visszavonulásra. Az esti órákban a kormánycsapatok ismét általános rohamra indultak, sikerült elfoglalniuk előző állásaikat és a terepet teljesen megtisztították a felkelőktől, úgy hogy Talavera elfoglalása rövid idő kérdése. Kilenc kormányparti repülőgép sikeresen bombázta a felkelőket és a kormánymilícia a fejvesztetten menekülő zendülőktől gazdag hadizsákmányt szerzett.

A Havas-ügynökség tudósítója Irunban járt és hosszabb riportban számol be tapasztalatairól. Cikkében megírja, hogy Irunban minden csendes. A város közelében több ezer carlista táborozik. Irun kórházában mindössze tíz sebesültet ápolnak. Maga a belváros valóságos romhalmazzá vált és évekig el fog tartani, amíg a városnak ezt a részét újjáépítik. A törvénytől az utolsó napok egyikén az iratárat kivették a kommunisták az uccára és felgyújtották azt.

Ma ült össze Londonban az angol külügyi hivatal egyik termében az a bizottság, amely a spanyol polgárháborúba való be nem avatkozás és semlegesség biztosításáról fog határozatokat hozni. Az ülésre 23 állam küldte el képviselőit. Általános feltűnést és meglepetést keltett, hogy Portugália az értekezleten nem képviseltette magát. Londonban nagy aggodalommal vették ezt tudomásul és hangoztatták, hogy Portugália távolmaradása veszélyezteti az értekezlet munkáját.

Ujabb munkásmozgalmak nyugtalanítják Franciaországot

Léon Blum miniszterelnök Delbos külügyminiszterrel balkáni körútra indul
— Zavargások Clermont-Ferrandban —

Párisból jelentik: Franciaországban új munkásmozgalmak keletkeztek, amelyek most már nem gazdasági, hanem politikai célzatuak. Így akarja ugyanis a francia munkásság a kormányt arra kényszeríteni, hogy feladja a spanyol eseményekkel kapcsolatosan semlegességét. Még a vasárnapi minisztertanács előtt megjelent a francia munkásszervezetek központi végrehajtóbizottságának küldöttsége, amelynek vezetője kifejtette, hogy

a francia nemzet biztonsága megkívánja, hogy Spanyolországban a népront kerekedjen felül.

Blum miniszterelnök válaszában kifejtette, hogy a francia kormányt külpolitikájában nem csupán a nemzeti, de nemzetközi szempontok is vezérik. A minisztertanács úgy döntött, hogy nem változtat eddigi külpolitikai vonalvezetésén.

Határozatáról a kormány hétfőn reggel hivatalos jelentést adott ki. Hétfőn délben a munkásszervezetek központi végrehajtóbizottsága ülést tartott. Az ülés titkos volt és az azon hozott határozatok nem ismeretesek, azonban beavatott körökben úgy tudják, hogy a szakszervezetek végrehajtóbizottsága úgy határozott, hogy a kormány külpolitikája elleni tiltakozása jeléül sztrájkot rendel el az egész országban.

A Clermont-ferrandi Michellin-művek hétezer munkása tegnap csakugyan beszüntette a munkát.

A gyár mintegy kétezer tisztviselője ezzel szemben nem volt hajlandó megszüntetni a munkát és a munkásmozgalom elleni tiltakozása jeléül megszállták a prefektúra épületét, ahol követelték a prefektustól, hogy torolja

meg a munkások magatartását, amely flagrns megsértése a munka jogának, tekintettel arra, hogy a munkások megszállták a gyár épületét. Félórával később a polgári gárda behatolt a prefektúra épületébe, ahonnan kiverték a sztrájk ellen tiltakozó tisztviselőket, akik az uccán a sztrájkoló munkásokkal ütköztek meg. Marseilleben a vasipari munkások és a bányászok, mintegy 18 ezer munkás, tegnap sztrájkba lépett. Amiensben a konfekcióipar 2500 munkása sztrájkol.

Tegnap este a francia fővárosban megerősítették azt a hírt, hogy

Leon Blum miniszterelnök és Delbos külügyminiszter október közepe táján Belgrádba utaznak.

Belgrádi látogatásukat követően Sztambulba utaznak és itt tárgyalni fognak Kemál Attatürk köztársasági elnökkel. Blumék sztambul látogatásának időpontjában ideérkezik a „Normandia”, a francia óriáshajó.

A fémmunkások szindikátusának küldöttsége tegnap Párisban kihallgatáson jelent meg Leon Blum miniszterelnöknek és megismételte követelését.

A küldöttséget nem fogadta a miniszterelnök. A miniszterelnökségi államtitkár felkérte a küldöttség tagjait, hogy Blum szombati beszédét olvassák át figyelmesen.

A sztrájkhelyzet Franciaországban egyre rosszabbodik. Bár a sztrájkok kirobbanásának okai különbözők, minden sztrájkban az egységes forradalmi szellem nyilvánul meg. Marseilleben huszezer fémipari munkás sztrájkol és nyolcvan üzemet tart megszállva.

**Tankönyvek!
Füzetek!
Írószerek!**

a »CULTURA«

**könyvkereskedésbe
megérkeztek!**

4168

A LAVINA

Irtó: ANTOINE DE COURSON

Az autobus már egy hét óta nem jött, a hóval befújt utak minden jármű számára járhatatlanok voltak. A falu egyetlen, fából épült, svájci stílusú fogadjójának vendégei el voltak zárva a világtól.

Guy Marène nem bánta. Jól tudta, hogy itt nem fog elegáns hotelt, amerikai bárt, táncos hotelt találni. Hiszen éppen ezek elől menekült ide, a magányba. Senkivel sem ismerkedett, nem is volt szándéka hosszasan itt időzni, csak míg fáradt idegeit kissé kipihenteti, hogy azután innen Olaszországba utazzék. Egy egészen véletlen, előre nem látott mozzanat megváltoztatta szándékát. Egyik délután ugyanis, ahogy szokta, magánosan nekivágott a hegyoldali havas ösvénynek és csak mikor ráalkonyodott, eszmélt rá, hogy tulmessen jutott és hogy az éj leszállása előtt már bajosan juthat vissza a hotelbe. Ahogy az égnek nyuló, haragosan zöld fenyők alatt megpihent és körülnézett, a hegyoldalon elég közel, egy magános házikót látott.

Csak néhány percig pihent, aztán mégis csak rászánta magát, hogy a lehető leggyorsabban visszazajgyekszik szállására, de alig tett néhány lépést, hirtelen megállt. Abból a házikóból női kiáltást hallott... Kétszer-háromszor... majd sürű egymásutánban tiszter is. Nem sokáig gondolkozott, odaszaladt és teljes erővel dörömbölt a ház ajtaján. Egy-két perc múlva az ajtó lassan felnyílt s egy szőles, magas, őszbecsavarodott bozontosbajuszu férfi állt a küszöbön.

— Mit kíván?

— Mintha segélykiáltásokat hallottam volna...

— A leányom beteg, ő kiáltozott...

Be akarta csukni az ajtót de Marène hegy-mászóbotjának hegyes végét odaszorította a küszöb és a becsukódó ajtó sarka közé.

— Bocsanat, ha még tartóztatom, de hirtelen sámsötétedett. Vezető nélkül vagyok, így egyedül nem igen merek a sötétben az utnak nekivágni,

még eltévedhetek. Nem adhatna szállást egy éjszakára?

— Sajnálom, de ahogy mondtam, a leányom beteg, — és mielőtt a fiatalember megakadályozhatta volna, a bot a földre esett és az ajtó erősen becsapódott.

Marène csak jó két óra múlva ért vissza a hotelbe, ahol már nyugtalanul várták, holtfáradtan. Mingyárt a szobájába ment, megivott egy pohár forrált bort és lefeküdt. De még mielőtt elaludt volna, megfogadta, hogy annak a hegyoldali magános házikónak titkát ki fogja deríteni. Másnap ragyogó napsütéses nap volt, szikrázva, féhéren csillogott a hó a hegyeken. A biztató napfényben Marène bátran nekivágott az ösvénynek, míg csak el nem jutott a magános házig. Szemben az erdőszélről figyelte a házat, de semmit sem látott. Később mintha egyik ablak függőnye meglebbent volna, mintha valaki leselkedne az ablak mögül... Az apa vagy a leánya?... Nem sokáig gondolkozhatott, mert az ajtó már felnyílt és kilépett az öregember, akit tegnap látott. Már át is ment az uton, ott állt előtte, megszólította:

— Szerencsésen hazaért tegnap?

— Elég kínos volt az a hazatérés... Hogy van a leánya?

— Köszönöm... Jobban, nem akar bejönni kicsit megmelegedni?... Egy pohár borral!

Marène nem volt benne bizonyos, hogy jól teszi-e, ha enged a meghívásnak. Ez a furcsa öregember talán csapdába csalja. De kíváncsisága legyőzte gyanakvását és elfogadta a meghívást. A sötétes szobában, ahová beléptek, tekintete hiába kereste az emlegetett leányt. Az öreg látta vendégének kutató tekintetét. Látszott rajta, hogy ez nem volt kedvére. Am azért szó nélkül elébe állította a faliszekrényből kivett bort és poharakat. Alighogy leültek hirtelen mennydörgésszerű robaj reszketette meg a levegőt. A hegyek százsorosan visszahangoztak. Az öreg felugrott, kinyitotta az ajtót, csak nehezen tudta kitaszítani, sürű ágak akadá-

lyozták nyílását. Egy százados fenyő dült ki reccsve, ropogva, majdnem ledöntve a házat. Az öreg káromkodva ment ki, hogy a kárról megbizonyosodjék... Marène nem sokáig habozott. Felugrott, mindent átkutatott s ahogy egy szekrény ajtaját felnyitotta, a szekrény sötétjében a ruhák között meglapulva, meglátta a keresett fiatal leányt.

— Hogy hívják, — sugta oda gyorsan — és mit csinál itt?

— Olga a nevem, — hangzott a lihegő válasz — itt tartanak, bezárva, el akarják hitetni, hogy meghaltam... Menjen, meneküljön... Ezek mindenre képesek.

— Magát is viszem... Jöjjön, szökjünk, érzem, hogy szerencsétlen. Miért tartják itt fogságban?

A leánynek már nem volt ideje felelni, az öreg bejött s mikor meglátta őket, gunyosan felnevetett és bezárta maga után az ajtót. Marène hirtelen úgy érezte, hogy csapdába csalták. Kifosztathatják, leülhetik, senki sem fogja megtudni. Ezek itt ketten összejátsszanak... Most egyszerre tompa moraj hallatszott. Olga tágranyított szemmel, sápadtan figyelt. Az öreg is...

— A lavina! — üvöltött fel az öreg, újra kinnélkül rohant le a falu felé, meg se állt, csak lent, behatolt, betöltötte a szobát. De Marène csak az ajtó nyílását látta, a menekülést. Kiugrott, esze nélkül rohan le a falu felé, meg se állt, csak lent, egy tisztáson, onnan nézett fel és látta irtóztató hömpölygő hólavínát, amely könyörtelenül kiszakított utjában fát, bokrot és tragikus biztonsággal haladt célja felé. A hegyoldali kis házat mintha elseperte volna, semmi sem látszott belőle, teljesen eltűnt a hótömeg alatt. Marène mintha kiáltásokat hallott volna. Vagy talán csak képzelődött? Körös-körül, ahová nézett, semmi más, mint hó, vakítón fehér hólepel... Ahogy zugó fejjel bebotorált a fogadóba, már csakugyan azt hitte, hogy csak képzelődött. De ekkor látta, hogy kezében most is görcsösen szorongatja Olga selyemsálját, amely véletlenül a kezében maradt...

Roosevelt választási hadjárata

Kedvezően fogadták az elnök vasárnapi beszédét

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök vasárnap esti rádióbeszédében főleg az amerikai farmerek és telepesek helyéről beszélt és felelevenítette megfigyeléseit, amelyeket legutóbbi utazása során tett. Beszámolt arról, hogy kormánya már megtette az intézkedéseket a szárazság sújtotta telepesek megsegítésére. Az elnök ezután gazdasági politikájának vezérfonalát ismertette és ezt a mezőgazdasági termékek árának és ipari készítmények árának egyensúlyában jelölte meg. A munka és a munkakalkuláció lehetőségéről beszélve, kijelentette, hogy a munkanélküliek

száma csökkenőben van. Az elnök hangoztatta, hogy a kormány rendelkezései nagyban támogatják a nehézipart. A munkabérek növelték a tömeg vásárlóerejét.

Az Egyesült-Államokban igen kedvezően fogadták Roosevelt vasárnapi beszédét, amelyet új fordulópontra tekintenek a választási küzdelemben. Az elnök belátta, hogy a küzdelemben igen előnyös a telepeseket felkaroló politikája és biztos benne, hogy novemberben sokan fogják ezért hálójukat leróni. A munkások körében is jó benyomást keltett a rádióbeszéd, mert megadta a lehetőséget, hogy ezentúl szabadon szervezkedjenek.

Házbérjövdelem 150 évvel ezelőtt: egy dukát óránként

Az arad-i Moise Nicoara-liceumban őrzik a most lebontásra kerülő budapesti Orczy-ház tervrajzait

Négy színes tervrajz számol be a százötven év előtti idők egyik legnagyobb építkezéséről, amelyet Arad-megye egykori főispánja végeztetett — A Kulturpalota könyvtárába kerül az Orczy-Vásárhelyi könyvtár.

Néhány nappal ezelőtt hírt adtunk arról, hogy Budapesten lebontják a hatalmas Orczy-házat, amelyet Aradmegye egykori kormánybiztosa, báró Orczy Lőrinc — akinek Arad a szabad királyi város címét köszönhet — körülbelül százötven esztendővel ezelőtt építtetett. A régi bérház helyébe — a tervek szerint — tízennégy, egyenként négy-ötemeletes bérpalotát építenek a budapesti Károly-köruton. Kevesen tudják azonban, hogy

a lebontásra kerülő Orczy-ház tervrajzait Arad-on fekszenek, a Moise Nicoara liceum könyvtárában.

Itt nyert elhelyezést az egyik nagy teremben a jelentős értéket képviselő Orczy-Vásárhelyi könyvtár és kéziratár, amelyet Kara Győző arad-i tanár katalogizált könnyen áttekinthető módon.

Crisan Ascaniu, a Moise Nicoara liceum igazgatójának szívesége lehetővé tette az aktualitás középpontjába került tervrajzok megtekintését. Az igazgató rendkívüli gondnal helyezte el az értékes könyvtárat a gimnázium földszintjének egyik termében, ahol percek alatt található meg bármelyik keresett könyv, vagy kézirat. Kiderült hamarosan, hogy az E. jelzésű szekrény 21-ik száma alatt fekszik az érdekes tervrajz. Négy, összefüggő lap kerül elő a szekrényből, az Orczy-ház színesen kidolgozott tervei, amelyeknek készítője azonban nem szerepel egyik lapon sem. Csak a százötven év előtti olcsó telexszerzési lehetőség magyarázza meg, miért építték ezt a házat ilyen hatalmas területen. Az egyik rajz a kész épületet ábrázolja, két oldalról. Az egyik felett ez a felírás szerepel: „Faciade gegen der Weizner Tor”, míg a másiknál „Faciade gegen der Donau”. A második rajz már részleteket tartalmaz és így kiderül, hogy százötven esztendővel ezelőtt a ház földszintén nagy vendéglő, első emeletjén tisztai étkezdés és cukrászda foglalt helyet. A második emelet lakásokból állott.

Az egykori Budapest egyik legnagyobb vendéglője lehetett az Orczy-házbeli, mert a tervrajzból kiderül, hogy 32 ló részére istálló és 14 kocsi

számára kocsiszín készült, azonkívül hatalmas területet rezerváltak a szénakészletek számára. Még egy érdekes körülmény derül ki a tervrajzokból:

az egykori Orczy-házban két titkos lépcső vezetett az emeletről a földszintre,

az egyik úgynevezett „Asszonyok szobája”-ból, a másiknál csak annyit jegyez meg a rajz „a felső kabinetből vezető titkos lépcső”. Rendeltetésük természetesen nem szerepel, valószínűleg azért készült, hogy az elsőemeleti lakások lakói melléki kijáraton is távozhassanak a bérpalotából, amely százötven esztendő óta bizonyára gyökeres változásokon esett át és valószínű az is, hogy már régen eltűntek a titkos lépcsők, mint ahogyan eltűntek az impozáns bérház más helyiségei is.

Mindenesetre nem lehetett rossz üzlet az Orczy-palota tulajdonosának lenni, mert az egykori feljegyzések megállapítják, hogy

ez a ház óránként egy dukát jövedelmet hozott. Ami abban az időben egész vagyona rugott.

A háború alatt és után eltűntek a lakások a nagy házból, irodák és raktárak céljaira használták fel a helyiségeket. Most véglegesen eltűnik báró Orczy Lőrinc egykori híres háza, modernstílusú paloták foglalják el helyét...

A tervrajzok visszakerülnek a jól elzárt szekrénybe, majd a könyvtár sorsáról beszélgetünk Crisan Ascaniu igazgatóval. Az igazgató elmondta, hogy abban az esetben, ha megfelelő termet biztosítanak a Kulturpalotában az értékes könyveket és kéziratokat tartalmazó szekrények számára, úgy átengedi közhasználatra a könyvtárat. Szó van arról, hogy a Kulturpalota teljes könyvtárát az épület földszintjére helyezik el, az elemiiskola helyére és lépcső épül az olvasóteremig. Mindez azonban egyelőre csak terv, amelynek megvalósulásáig a liceumban marad a gyűjtemény, amelynek maga az igazgató viseli gondját.

Esztendővel ezelőtt szó volt arról, hogy a gyűjteményt eladná a liceum és akkoriban jelentkezett az Orczy-család egyik leszármazottja, aki bejelentette, hogy eladás esetén maga is vevőként szerepelne, mert a családi könyvtár részére megszerezne a könyveket és kéziratokat. Miután azonban a könyvtár számos olyan könyvet tartalmaz, amely ardeali szempontból bir történelmi értékkel, elhatározták, hogy azt nem adják el, hanem továbbra is őrzik. A sok értékes kézirat — közöttük a nemsokára csak emlékként szereplő Orczy-ház tervrajza — tehát továbbra is itt marad, a liceum gondosan elzárt termében.

A PATAKI gimnasztikai és táncművészeti ISKOLA

14-ik tanévére a beiratások megkezdődtek. — Tanítás kezdete 15-én. — Str. Greceanu 8.

Még az idén a parlament elé kerül az új csődtörvény

București-ből jelentik: Kiszivárgott hírek szerint november 15-ig elkészül az új kereskedelmi törvény, amely a modern gazdasági élet viszonyaihoz igazodik. A törvényelőkészítő bizottság tagjai, valamint az igazságügyminiszterium által kinevezett szakjogászok szeptember 15-én kezdik meg munkájukat, hogy összeegyeztessék a kereskedelmi törvénykönyv módosítására eddig elfogadott javaslatokat és megszerkesszék az új törvény indokolását.

A szerkesztőbizottság munkaprogramjának első pontjaként a csődtörvény módosítása szerepel. A törvény reformja megszigorító irányzattal készül és a fizetések beszüntetésének elvén épül fel. Az új törvény meg fogja gyorsítani a csőd-eljárást a hitelezők érdekében és amint hírlik, a jövőben nem lesz sem

hitelezői bizottság, sem tömeggondnok a csődeseteknél. Külön fejezet fog intézkedni a csőd jogi következményeiről.

Amennyiben a szerkesztőbizottság valóban elkészül két hónap alatt munkájával, az új törvény még az őszi ülészakban a parlament elé kerül.

Itt írjuk meg, hogy a Banca Națională-nál feljelentések kivizsgálásához fogtak a napokban. A feljelentések szerint egyes exportőrök a kiviteltől folyó devizából jelentős összegeket nem szolgáltatottak be a Nemzeti Banknak. Az első vizsgálatok után a feljelentések igaznak bizonyultak. Az ellenőrző szervek vezetői jegyzőkönyvet vettek fel a jelentős és nagyarányú szabálytalanságokról, úgy, hogy az ügyek aktái rövidesen az ügyészségre kerülnek.

Két embert megölt a villám

egy salumare-megyei községben

Kedden délután nagy vihar vonult végig az arad-i járásban levő Sandra község felett. A villám becsapott Felber János gazdálkodó házába és

megölte Felber negyvenéves feleségét, valamint Engel Mihály gazdálkodó tízéves Etelka nevű kisleányát, aki vendégségben volt Felberéknél.

A villám a házat is felgyújtotta és az porrá égett.

A borzalmas tragédia a községben és környékén nagy részvétet váltott ki.

1
film, amilyen
még nem látott

2
órán keresztül
kacag, nevetés
hahózik a

3
MARX
slágervígjátékán

MA PREMIER az
URANIABAN

Gondoskodjon legyőri előre! — Telefon 2-32.

Két kisebbségi hatósági orvos elbocsajtásának kulisszatitkai Arad-on

Felekezeti és nemzetiségi kérdések a közegészségügyi szolgálat szemüvegén keresztül

A kisebbségi társadalom előtt ismeretlenül s így eddigelé visszhang nélkül maradt az a sajtókampány, amelyet egyes többségi lapok leközltek két arad-i, ismert kisebbségi népi származású orvos ellen. Ezek a cikkek azt tették szövé, hogy miként lehetséges az, hogy két kisebbségi, egy magyar református és egy román zsidó orvos kinevezést kaphatott a helyi társadalombiztosítóhoz, holott az ott üresedésben lévő két állásra román orvosok is pályáztak. A minisztériumban a sajtókampányval előkészített arad-i intervenciók nyomán

márcól-holnapra a két kisebbségi, dr. J. Kerekes Rózsi belgyógyász-specialista orvosnő és dr. A. Calichmann szülész-nőorvos, betegpénztári orvosok kinevezését megsemmisítették.

A történetek teljesen magyarázatot nélkül állanak, mert a két kisebbségi orvos kinevezése teljesen szabályos uton történt. Eddig is közel egy évtizede állottak az állami közegészségügyi szolgálatában, román egyetemi diplomával rendelkeznek, román állampolgárságuk van, tökéletesen beszélik az állam nyelvét, sőt

dr. J. Kerekes Rózsi belgyógyász-specialista, mint kórházi orvos, Cluj-on verseny-

vizsgát is tett, melynek eredményeként 12 többségi versenyző között 19:50 mediával második lett.

Cluj-i és bucuresti-i tudományos orvoskörök elismerése kísérte a két kisebbségi orvos eddigi közérdekű aktív közegészségügyi és tudományos működését, melyet ilyen furcsa módon szakított ketté a kampány, felekezeti és nemzetiségi kérdések hangoztatásával semmisítve meg eddigi tevékenységük minden eredményét.

Annál érthetlenebb ez, mert a betegpénztári intézmény benső életében soha eddig politikai szempontok nem szerepelhettek, sem külső, sem belső befolyásolásra. Kisebbségi körökben, hol a magyar orvosnő féltizedes itteni működése alatt csak általános becsülést szerzett magának a közkórház belgyógyászati osztályán,

nem találnak magyarázatot a minisztérium eljárása felett,

mivel teljesen érthetetlen, hogy felekezeti és népi származásbeli szempontok miatt megfoszthassanak teljes jogu állampolgárokat szerzett jogaiktól, minden előzetes eljárás, vagy törvényes következmény nélkül.

A városi és megyei tanácsválasztásokra

paktumot köt az oradea-i Magyar Párt a Nemzeti Parasztpárttal

A városi tanácsválasztáson 50-50 százalékos lesz az arány, a megyei választásnál a lista 70 százaléka a Nemzeti Parasztpárté, 30 százaléka a Magyar Párté — Dr. Roxin Teodort jelölik listavezetőnek

A bihormegyei és oradea-i Magyar Párt a megyei és községi választások ügyében tartott ülést, amelyen megtárgyalták a megyei és oradea-i városi választásra vonatkozó intézkedéseket.

A Magyar Párt közös választmánya a pártközpont utasítása alapján kimondta, hogy úgy a megyei, mint az oradea-i városi választásra nézve az önkormányzattal elven álló, demokratikus pártokkal keres összeköttetést és pedig a nemzeti-parasztpárttal, szociáldemokrata-párttal és a zsidó párttal, mint kisebbségi pártokkal, amelyek az önkormányzati elv alapján egy ilyen kolaborációban résztvenni óhajtanak. A választmányi ülés helyben hagyta az elnökség által eddig lefolytatott tárgyalások eredményét és a további tárgyalásokkal megbízta az elnökséget. A kolaborálás junctim történik úgy a megyei, mint a városi választásra nézve.

Foglalkozott a választmány a jelöltek kérdésével is és megálapította, hogy elsősorban olyan jelölteket küld be, akik az állam nyelvét ismerik, azonban nem mellőzi azokat a szakembereket sem, akikben a polgárság bizalma összpontosul.

Foglalkozott a választmány a munkakamarai választások ügyével is és kimondta, hogy megkísérli egy békés alapon nyugvó, megegyezéssel létrehozását, amennyiben pedig ez nem sikerülne, úgy Bihar-, Sátmar- és Sălaj-megye magyarsága önálló iparos-ülést fog állítani.

Tegnap délelőtt dr. Roxin Teodor elnöklése alatt ülést tartott a nemzeti-parasztpárt megyében a kisebbségek a mandátumok 30

bihormegyei tagozatának állandó választmánya. A választmány elsősorban foglalkozott a kitűzött vármegyei és városi választásokkal és dr. Roxin Teodor elnök beszámolt a kisebbségi politikai akulatokkal egy választási paktum irányában folytatott tárgyalásairól. Az állandó választmány egyhangulag hozzájárult a választási kartell megkötéséhez és megbízta dr. Roxin elnököt a paktum végleges megkötésével.

Az elvi megálapodást már eddig is megkötötték úgy a megyei, mint a városi tanácsosi tagságokra vonatkozólag. A tervezet szerint a szedálékát, a nemzeti-parasztpárt 70 százalékat kapja.

A városi tanácsban 50-50 százalékos az arány.

Amennyiben a nemzeti-parasztpárt más román pártokkal is kartell kötne, úgy azok igényelt ebből az 50 százalékból elégtit ki.

A nemzeti-parasztpárt úgy tudja, hogy a vármegyei tanácsválasztást már elhárították s ezért a városi tanácsválasztás kérdésével foglalkoztak. A választmány elhatározta, hogy a listavezető személyét záros határidőn belül bejelentik. Listavezetőnek egyhanguan dr. Roxin Teodort jelölték.

— A dugulást reggel felkeléskor 1 pohár természetes „Ferenc József” keserűviz 2-3 órán belül megszünteti, a gyomor működését előmozdítja, az anyagcserét élénkíti, a vért felfrissíti, s kellemes közérzetet és fokozott munkakedvet teremt! Az orvosok ajánlják.

Autonomiát kap Ruszinszkó

Hrabár kormányzó tárgyalásai Prágában

Prágából jelentik: Hrabár Konstantin kárpátaljai kormányzó Prágába érkezett, ahol Hodzsa miniszterelnökkel tárgyal a rutének követeléseiről. Beavatottak szerint a csehszlovák kormány hajlandó a rutén autonómia fokozatos megvalósítására. A rutének autonóm kormányt kapnának, az országos elnöki tisztséget megszüntetnék és a kormányt ezentul az alkormányzó képviselné. A kérdést a legközelebbi minisztertanácsban vitatják meg és ekkor döntik el azt is, hogy az autonómiára irányuló kezdő intézkedéseket rendelettel vagy külön törvénnyel lépnek életbe.

Edward király egy órát töltött Budapesten

Az angol király fülbaját kezeitől egy bécsi tanárral

Budapestről jelentik: VIII. Edward angol király kúionvonata tegnap este érkezett Nisbe, ahol Pál kormányzóherceg fogadta az uralkodót és felszállt a kocsijába. Pál herceg egészen Belgrádig kísérte a királyt, aki a jugoszláv fővárosban kiszállt és látogatást tett a királyi palotában, majd éjjel háromnegyed tizenkét órakor továbbutazott Budapest felé.

A különvonat reggel érkezett Budapestre, ahol nem rendeztek hivatalos fogadtatást, mert a király rangrejtve utazott. A Keleti-pályaudvaron az angol nagykövet és a magyar külügyminiszterium egyik főtisztviselője jelent meg. Egy óra hosszat tartózkodott a Keleti-pályaudvaron a különvonat, majd tovább indult és délben egy órakor Bécsbe érkezett. Itt Selby angol nagykövet és Schmidt osztrák államtitkár fogadták Edward királyt. Az uralkodó az angol követség palotájában szállott meg, a délutáni órákban pedig telkereste Heinrich Neumann, a világhírű fülgyógyász, aki a király fülbaját vizsgálta meg. A professor diagnózisáról nem adtak ki hivatalos jelentést.

Keresztes hadjárat

Bemutatja a Corso mozgó

Valóban monumentális film. Dekoratív, mozgalmas, archaikusan szép és gazdag. Olyan, mint egy középkori gobelin a Louvre falán. Cecil B. de Mille nemcsak rendezője a filmnek, hanem festője is. Korifestője, Tökéletesebb, előbb történelmi műlőt alig láttunk még filmen. A történelmi kosztümökben élő emberek járnak, akiknek szívük van, értelmük, hitük és — érdekeik. Harcolnak, de harcolnak nem történelmi diszfelvonalas, hanem harc a hitért, a hatalomért, a létért. Emberek harca ez — egyéneké és tömegeké — a korszerű célért: a kereszt hitszerző utja a szaracénok ellen.

A film grandiózus tömegjelenetek során és az egyéni harcok emberi izzásában illusztrálja ezt az utat, amelyen az alakítás minden nagyságával tornyosul fel Henry Wilcoxon Oroszlánszivi Richardja, a harc, a hit és a szerelem lovagjának portréja. A szép és kifejező erejű Loretta Young, mint Berengaria, Katherine Mille, Alice szerepében, Henry Gordon II. Fülöpje, Joseph Schildkraut, mint Conrad marquis, Jan Keith Saladin szultán figurájában eleven történelmi arcképei a filmnek, melyet világsikerrel után itt is őszinte nagy tetszés fogad.

Töltőtollak

CSASZAR,
Str. V. Goldis 1.
Seleot-mozsi mellett.
Telefon 398.

GINEMA-CORSO

10. Sept.
(Jegyelővétel
ma, csütörtökön
11-1)
Telefon 585.

Minden idők leghatalmasabb monumentális filmje Kezdetre 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órakor pontosan.

A keresztes hadjárat

Cecil B. De Mille rendezésében, Loretta Young és Henry Wilcoxon-nal a főszerepben.

Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni. — Kezvezményes és szabadjegyek érvénytelenek.

GINEMA-CORSO

10. Sept.
(Jegyelővétel
ma, csütörtökön
11-1)
Telefon 585.

Jakabffy Elemér dr. képviseli az ország magyarságát a genfi nemzet- kisebbségi kongresszuson

Beszélgetés a banati Magyar Párt elnökével a nemzet-
kisebbségi kongresszus új munkaterveiről

Timisoara-ról jelentik: Amint ismeretes, az európai nemzetkisebbségek szervezett csoportja: szeptember 16. és 17-én tartják meg XII-ik kongresszusukat Genfben. A romániai magyar kisebbség képviselőiben ezidén is Balogh Arthur dr. egyetemi tanár és Jakabffy Elemér dr., a párt alelnöke vesznek részt, akik közül az utóbbi már el is utazott. Tudósítónknak alkalma volt Jakabffy Elemértől nyilatkozatot kérni arról: mik azok a kérdések, amelyekről a XII-ik kongresszuson eszmecsere folytatnak?

— Mindenekelőtt — mondotta — rendkívül súlyos veszteség pótlásáról kell gondoskodnunk. Az év tavaszán elhalt Ammende Ewald dr., a kongresszusok főtájkára és tulajdonképpen létrehozója. Azt a hihetetlen munkásságot és szakismeretet, amely őt jellemezte, helyettesíteni nem lesz könnyű feladat. Mielőtt Ammende betegszabadságára indult, az ügyek vitelét Uexküll-Güldenband Ferdinand báróra bízta, aki a Bécsben megjelenő „Nation und Staat” szerkesztője és már mint ilyen is, a nemzetkisebbségi kérdések igen jó ismerője. Minden valószínűség szerint a nemzetkisebbségi csoportok őt bízzák majd meg az ügyek továbbvitelével, de az is lehetséges, hogy egy hármashozottságot alakítsanak, amely esetben ennek egyik tagja magyar nemzeti-ségű lesz.

— A XII-ik kongresszusnak igen nagy jelentőséget az a körülmény ad, hogy közvetlenül az ő ülésései után nyílnak meg a Népszövetségnek azok az ülésései, amelyek előreláthatóan a Népszövetség reformjával is foglalkozni fognak. *Igy nekünk is hangot kell adni felfogásunkról:* miképpen képzeljük ezt a reformot, hogy ennek keresztülvitele után a Népszövetség a kisebbségi kérdések szempontjából is megfelelő szervezet legyen. *Az elkövetendő bizottság engem bizott meg e kérdés elő-*

adásával és a határozati javaslat megszövegezésével. Magától értetődően előadói tervezetemet még be kell mutatnom az egyes csoportok képviselőinek és csak ezek döntése után hozható az majd nyilvánosság elé. Hogy ezekhez a megbeszélésekhez kellő idő álljon rendelkezésemre, ezért kell valamivel korábban utaznom.

— A XII-ik kongresszus előkészítése során komoly mérlegelés tárgyává tettük azokat a jelenségeket, amelyeket kiküldöttünk májusban Londonban észleltek. Ezek ugyanis ott megállapíthatták, hogy az angol közvélemény az utóbbi évek eseményeinek hatása alatt nagyon élesen érdeklődik a kisebbségi problémák iránt. Ennek volt az egyik következménye, hogy Eden külügyminiszter is nyilatkozni volt kénytelen ezekről a parlament előtt és ebből a nyilatkozatból mindenki, aki a diplomácia nyelvén ért, megállapíthatta, hogy az angol kormány a Népszövetség reformjánál a kisebbségi kérdésekre is tekintettel lesz. Reánk azonban ez a felfokozott érdeklődés inkább kö-

telezettséget hárt. Ezelőtt hét évvel elhatároztuk, hogy a kongresszus elnöksége a kongresszuson képviselt minden nemzetkisebbségi csoport helyzetképét a nagy nyilvánosságnak bemutatja. Eme határozatunk következményeképpen 1931-ben egy közel hatszáz oldalnyi terjedelmű mű jelent meg német nyelven, amely a legtárgyilagosabban bár, de részletekben is feltárta minden egyes kisebbség való helyzetét. 1932-ben ehhez egy pótlást is adtunk ki. Miután az elmúlt négy év alatt a kisebbségek helyzete mindenütt lényegesen megváltozott, a XII-ik kongresszus valószínűleg elhatározza, hogy ismét egy ilyen művel lép a nyilvánosság elé, most azonban már angol nyelven is.

— Miután, amint említettem, ülésünk közvetlenül a Népszövetség tárgyalásait előzi meg, ezeket pedig fokozott érdeklődéssel várják a világ nagy nyilvánosságának tényezői, úgy gondolom, odakünt érdekes tapasztalatokat szerezhettek majd, amelyeket a mi ügyünk megfelelő képviselője szempontjából is felhasználhatunk.

Szömörkényi Magda

mozgásművészeti intézetében

4195 Bulev. Gen. Dragalina 12.

a tanítás szept. hó 15-én kezdődik

A jugoszláv miniszterelnök látogatása Bucuresti-ben

Hivatalos külsőségek között ment végbe Stojadinovics fogadtatása

Ma délelőtt fél 11 órakor megérkezett a fővárosba Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök és külügyminiszter. A mogošai-pályaudvaron Tătărescu miniszterelnök, Antonescu külügyminiszter, a kormány tagjai és a diplomáciai kar fogadták Stojadinovicsot, akit Guranescu belgrádi román követ és Kasi Dolac bucuresti-i jugoszláv követ kísérték. Carol király nevében Ilasievici udvari marsall, míg a

főváros nevében Donescu főpolgármester és Marinescu rendőrprefektus fogadták. Csütörtökön hosszas kihallgatáson fogadja Carol király Stojadinovics miniszterelnököt, majd pedig Tătărescu miniszterelnökkel és Antonescuval fog tanácskozni.

A jugoszláv miniszterelnök megérkezéskor Tătărescu román miniszterelnök üdvözölte a vendéget, akit lelkes Isten hozott!-tal fogadott. Ezután a román miniszterelnök bemutatatta kormánytagjainak a vendég kormányfőt, aki megismerkedett a diplomáciai testület megjelent tagjaival is. Ezután Tătărescu és Antonescu külügyminiszter az Athene Palace-szállodában lévő szállására kísérték a szomszédos királyság kormányának fejét, aki a szállodában fogadta Jugoszlávia bucuresti-i meghatalmazott miniszterét, valamint a romániai jugoszlávok egy küldöttségét, majd egy csehszlovák delegáció tisztelgett előtte.

A szállodából Stojadinovics a királyi palotába hajtattott, ahol a vendégkönyvbe bejegyezte magát, annen pedig az Ismeretlen Kátóna emlékművét látogatta meg, amelyet megkoszoruzott, miközben a zenekar a jugoszláv királyi himnuszot intonálta. Ebéd után 1 órakor a Sturdza-palotában villásreggeli volt, amelyet Tătărescu adott Stojadinovics tiszteletére, Pezsgóbontáskor úgy Tătărescu, mint Stojadinovics beszédet mondtak. Este ugyancsak a Sturdza-palotában Antonescu külügyminiszter ad estebédet a vendég államférfi tiszteletére. Stojadinovics egyébként ellátogatott a meggyilkolt Sándor király tu'ajdonát képező gárdaezred laktanyájába is, ahol szintén megkoszoruzta a meggyilkolt uralkodó itt lévő emlékművét. A miniszterelnök látogatásával kapcsolatosan a két országot érdeklő gazdasági kérdéseket tárgyalják le.

CENTRAL 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órakor
Utóljára!

Fekete rózsák.

Lilian Harvey, Willy Frisch, Willy Birgel.

Holnaptól:

Szudáni örjárat.

(Az utolsó erőd). — CARY GRANT, CLAUDE RAINS és GERTRUDE MICHAEL a vezetészerepekben.

Döntött a színházi kérdésben Arad-város vezetősége

Megosztották a tizenkéthónapos színiévadot a román és magyar pályázók között — Kozma Hugó ajánlatát fogadta el a városvezetőség

Újszerű döntést hozott szerdán délelőtt Arad-város vezetősége a városi színház bérletének kérdésében. Mint ismeretes, nyolc pályázó jelentkezett a bérletre, míg az utolsó pillanatban egy kilencedik is befutott: Kun Dezsőnek és 9 társának ajánlata. A városvezetőség részére a kilenc ajánlatot Popa Constantin kulturtanácsos referálta el, majd előterjesztette a maga javaslatát a bérlet-kérdés megoldására, mely szerint a város vegye saját kezelésébe a színházat és ne adja többé bérletbe. A városvezetőség ezt a javaslatot egyhangulag elvetette, majd Vulpe Iosif alelnök javaslatára kimondotta, hogy ezidén is bérbeadják a színházat.

Ezután került sor a bérleti pályázók közötti döntésre. Vulpe alelnök azt javasolta, hogy ez évben, tekintettel a román és magyar pályázók számára,

összák meg a 12 hónapos évadot és felét a legmegfelelőbb román, felét pedig a magyar pályázónak adják ki.

Ennek az elfogadott javaslatnak alapján a városvezetőség az arad-i román újságírók egyesületének ítélte a bérlet hat hónapját, a másik hat hónap bérletét pedig Parecz Béla dr. magyar párti elnök, tanácsstag javaslatára, melyben egyhangulag támogatták a többi vezetőségi tagok is, a pályázók közül Kozma Hugónak adta oda. A város határozatilag kimondotta, hogy a bérlok kötelesek egymással megegyez-

ni, hogy egyformán vezethessék előadásaitak úgy a fő-, mint a mellék-évadban; vitás esetekben pedig köte'ések magukat alávetni a városvezetőség döntésének. Egyébként a színház régi bérleti feltételei ezidén is változatlanul maradnak. Erre vonatkozólag a tárgyalások már csütörtökön megkezdődnek az új bérlok között.

A városvezetőség kiküszöbölte ezzel a határozatával a különböző kulturális és nemzeti-ségi vitákat. Az új magyar szingazgató Arad-on tehát Kozma Hugó, aki, az arad-i magyar színtársulatnak az elmúlt években is tagja volt. Adminisztratív igazgatója, Inke Rezső, ugyancsak régi színházi ember, és mindketten régi ismerői a színpadnak és az itteni színházi viszonyoknak. A város magyarsága mindenesetre elvárja és megköveteli az új vállalkozástól, hogy teljesen reális alapon vezessék a színház vállalkozását, szerződtessenek olyan társulatot, mely az igényeket művészi szempontból kielégíti, hozzanak olyan programot, mely felöleli a magyar színiirodalom komoly értékeit, tartásuk rendben a színházat és általában, amit ígérnek, azt tartásuk is be. A város ellenőrző szerepe az új rendszer alapján jelentékenyen megnövekedett a két bérlovel szemben s ezzel oly erkölcsi felelősséget is magára vállalt, melyet minden egyes esetben joggal kérhet majd számon a város polgársága.

HIREK

Kantól — Junig

Az amerikai elnökök könyvgyűjtési szünetéről számol be a legújabb amerikai statisztika és olyan titkokat árul el, amelyekre nem is gondolt. Megtudjuk, hogy „Wilson gyűjtötte a könyveket, de nem szerette őket és alig olvasott valamit”. Megtudjuk azt is, hogy George Washington nagy szünetéje a Cervantes volt és hogy nem tudott betelni a nemes és dőre lovag csodálatos életével. Coolidge, akinek az idegél vasból voltak és aki ott és úgy csinálta az üzletet, ahol és ahogyan érte, szentimentális ember lehetett, mert az „Alice a csodaországban” című ponyvát részesítette előnyben akkor is, amikor igen sürgős teendői voltak. Hoover nagy könyvbarát volt, anélkül, hogy rendszer mutatkozott volna a gyűjteményében. Roosevelt pedig, a mostani elnök ritka kéziratokat és első nyomtatványokat keres megvételeire és minden pénzt megad olyan könyvekért, amelyek az amerikai hajózásra vonatkoznak.

Az derül ki ebből az összeállításból, hogy azok, akik egy hatalmas állam élére kerültek és nagy hatalom birtokosai voltak, a szellemi értelemben vett gondolkodással semminemű komoly kapcsolatban nem álltak. Kivételesen az egyetlen Washington, akiről elhihető, hogy azért szerette Cervanest, illetve Don Quichottét, mert benne felismerte, mennyire céltalan dolog komolyan venni az embert és az emberi célokat. Wilson, aki „mint minden korok egyik legnagyobb idealistája” hajózott át a nagy vízen, aki tizenhárom pontba foglalta a bölcsesség lényegét, nem szerette a könyveket, ami azt jelenti, hogy nem szerette a gondolatot, a bölcseséget. A könyvnek nincs hatalma, mondja a statisztika: Kant Németországban írta meg az örök békéről szóló könyvét, — könyv maradt és a valóság más. Legközelebb talán mindnyájuk közt Coolidge, aki naponta nagy sétákra indult a csodaországban, mert a maga országában nem volt csodát. Kedves haláláról számol be az ilyen hír, amely elsikklik a világsajtó rengeteg híre közt, mint ahogyan szívesen olvassa az ember, hogy amikor irun körül egy hétig a legelőkelőbb harc folyt, Brüsszelben összeült a békekongresszus, amelyre 2500 francia delegátus vonult ki. Könyvek helyett, amelyeket nem olvasunk, sőt nem szeretünk, nem lenne rossz, ilyen híreket gyűjteni. Elárulják, amit könyvből soha nem tudhatunk meg, mert a könyvek szerzői azért írtak, hogy neveljenek és remélték, hogy könyveik nem maradnak a gyűjtési szünetben holt tárgyak, amelyekkel komolyan soha sem foglalkozik az, akinek módjában lenne, a tartalom megvalósítására törekedni.

Az amerikai hajózás igen szép téma és érdemes régi kéziratokban eredet és fejlődés után kutatni. Nagy baj, hogy annyira nem aktuális, mint mondjuk Kant könyve az örök békéről. S ha a nyájas olvasó, aki elolvassa az amerikai statisztika legújabb adatait, mindent átgondolja, rezignáltan nyúl Cervantes lovagja után, vagy esetleg megindul a ponyva birodalmába, hogy valahol, a csodák országában találjon embert, ki nem gyűjt könyvet, nem konferenciázik békéről, amikor patakzik a vér, hanem szerény erejéhez mérten valóban megismer mindent, amire a jó könyv tanít. Akkor is, ha csak amerikai hajózásról van szó. Mert akkor is arra tanít a jó könyv, hogy a hajó közlekedési eszköz, amely arra hivatott, hogy közelebb hozza egymáshoz az embereket. Sajnos, a legtöbb ember olyan, mint Wilson, aki „gyűjtötte a könyveket, de nem szerette őket és alig olvasott valamit”. Vonatkozik ez olyanokra is, akik rengeteget olvasnak és hirdetik, hogy imádják a könyveket, közben véresen gyilkos harcok után elesett irun — jelenti a rádió és — nyugodtan hódolhatunk tovább a könyvgyűjtés szünetének, mint az amerikai elnökök.

n. p.

— **FELHŐS, HÜVÖS IDŐ.** Északnyugati szél, több helyen záporosó, a felhőzet felszakadása. A hőmérséklet nyugaton nem változik, keleten kissé csökken.

— **Férjhez megy a holland trónörökös.** Amszterdamból jelentik: Julianna holland trónörökös eljegyzésének hírére nagy lelkesedéssel fogadta a lakosság. Egész Hollandiát fellobogózták és a völegényt óriási ünnepléssel fogadta a tömeg. Vilma királyné holnap a rádióban személyesen fogja bejelenteni leányának, a trónörökösnek az eljegyzését. Hágából jelentik, a holland kormány hivatalosan bejelentette, hogy Bernard lippei uralkodóherceg unokabocse eljegyezte Julia holland trónörökös hercegnőt, aki most töltötte be 25-ik életévét és így két évvel idősebb völegényénél. Az eljegyzés hírére nagy meglepéssel fogadta Vilmos német cseszárral, aki a családi kapcsolatok révén a holland-német-barátság megerősödését reméli.

— **Titulescu Sanct-Moritzba indult.** Genfben jelentik: Titulescu volt külügyminiszter Cap Martinból Genfbe érkezett és innen tovább folytatta útját Sanct-Moritz felé.

— **Dr. Ioan Groza megyei prefektus leányának eljegyzése.** Bensőséges családi esemény zajlott le kedden este dr. Ioan Groza vármegyei prefektus sebiş-i családi kuriáján, ahol Cilibla Vasile, az arad-i behajtási pénzügyigazgatóság adminisztrátora eljegyezte Groza Elisabetát, dr. Groza megyei prefektus feltűnő szépségű, fiatal leányát, ki jeles eredménnyel ez évben tette le érettségi vizsgáját Timişoara-n. A családi ünnepségre Arad-ról számosan utaztak ki, hogy személyesen halmozzák el szerencsekívánataikkal a szimpatikus fiatal párt és szüleit.

Ura kísértének a háborus halottak ...

Milanóból jelentik: Az Adamello hegységben a világháborúból visszamaradt hadianyag után való kutatás közben a gleccserek között 16 katonai holttestre bukkantak. A holttestek közül egy olasz és tizenöt osztrák katonai holttest volt. Megállapították, hogy valószínűleg még 1915 áprilisában haltak hősi halált.

— **A francia közoktatásügyi miniszter Prágában.** Prágából jelentik: Jean Zay francia közoktatásügyi miniszter ma repülőgépen Bécsből Prágába érkezett. A repülőterén a csehszlovák közoktatásügyi miniszter fogadta.

— **Kilépték dr. Baltázár Dezső utódját.** Budapestre jelentik: A füzüti református egyházkerület esperesével és gondnokával ma délelőtt értekezletet tartottak Debrecenben. Egyhangúlag elhatározták, hogy a Baltázár Dezső halálával megüresedett püspöki méltóságra Maklár Kálmán püspökhelyettesét fogadják ajánlani a presbiteri gyűlésnek.

DIÁK HARISNYAK, SZVETTEREK legolesóbban STRASSER-cégnél.

8966

— **Román-német gazdasági tárgyalások.** Münchenből jelentik: Kedden a bajor fővárosban megkezdődtek a román-német közvetlen gazdasági tárgyalások, amelyeknek célja a két ország közötti gazdasági kapcsolat intenzívvé tétele, olyan képpen, hogy a Németországba irányuló román kivitel a lehetőséghez képest felfokozzák. 1936. év első felében a román-német külkereskedelmi mérleg 693 millióval volt passzív Románia számára.

1937-es típusú modern

RÁDIÓK

legkedvezőbb feltételek mellett

Gonda Róbert

4201

villanyszereplőnél. Str. Brătianu 17.

— **A Vidéki Sajtószervezet cseralovai gyűlése.** A „Vidéki Román Sajtószervezet” évi kongresszusát ünnepélyes külsőségek között nyitották meg vasárnap Cseralova-n. Várolomeu püspök szavai után a szervezet különböző csoportjainak kiküldöttjei szólaltak fel és tették meg jelentéseiket. Ezután Bădulescu Victor külügyi alminiszter a külügyminiszterium sajtóosztályának nevében mondott üdvözlő szavakat és a résztvevőket támogatásáról biztosította. Vladulescu elnök beszéde után a kongresszus résztvevői közömbösen vettek részt.

Csikágóban

Gangster: Na, mi lesz, meddig várjak? Fordít, vagy nem fordít?

— **Mager dr. arad-i görög keleti püspök templomszentelése Timişoara-n.** Timişoara-ról jelentik: Tegnap dr. Mager Andrei, arad-i görög-keleti püspök fényes külsőségek között felszentelte a timişoara-i IV. kerületi új román templomot. A templom körüli munkálatok csak az elmúlt héten fejeződtek be. A templomszentelést ünnepségszerű helyére kilenc órakor érkezett meg Mager Andrei püspök, aki fényes ornátusban és nagy papi kísérettel mellett baldachin alatt vezette a körmenetet, amely háromszor kerülte meg az új templom falait. A templomszentelést ünnepségszerű déli fél 1 órakor ért véget.

— **Külöldi követé nevezi ki Sztalin a kegyvesztett Molotovot.** Párisból jelentik: A Matin című lap moszkvai jelentés közli, mely szerint a szovjet-kormányban újabb meglepő változás következett be már a közeli napokban. Ez a hír annál nagyobb feltűnést kelt, mert tegnap olyan hírek terjedtek el, hogy Sztalin súlyos beteg. Most pedig a Matin arról ad hírt, hogy Sztalin eltávolítja helyéről Molotovot, aki eddig mint Sztalin helyettese működött. A lap tudósítója úgy tudja, hogy Molotov már hetekkel ezelőtt kegyvesztett lett Sztalin előtt, mert az a gyanu merült fel Molotov ellen, hogy ő is ellensége a mai rendszernek. Eppen ezért Sztalin utasítására Molotov nem jart be hivatalába s csak Vorosilov tábornok közbejöttésére állt el Sztalin attól a tervétől, hogy Molotovot is letartóztatassa. Molotovot most hír szerint követé nevezi ki egy kisebb országba.

— **Városi bizottság a városok kongresszusán.** A városok szövetsége kongresszusát e hó 15-16-án Tg.-muregen tartják meg. A városvezetés szándékát délelőtt tartott ülésén elhatározták, hogy Arad városát külön küldöttséggel képviseltetik, amelynek tagjai dr. Coşoiu Romulus bizottsági elnök vezetésével Petica dr., Sporea dr. városvezetői segí tagok továbbá Popa Constantin kulturális és Tripa Mihail városi gépüzemigazgató lesznek.

— **Meghalt Stoica Sebastian, Arad első rendőrprefektusa.** Stoica Sebastian volt arad-i rendőrprefektus haláláról érkezett híradás az arad-i rendőrségre. Mint ismeretes, Stoica Sebastian volt az impérium átvétele után Arad legelső rendőrprefektusa, aki a régi rendőrségi tisztviselőket eskütételre hívta fel. Stoica prefektus két évig állt az arad-i rendőrség élén, innen Cluj-ra, majd a timişoara-i sziguranára helyezték. Legutóbb Targu-Mureş-en, mint a rendőrség parancsnoka működött. Stoica Sebastian már hosszabb ideje betegeskedett. Iancu Traian rendőrkész az elhunyt Stoica prefektusnak közeli rokona volt és így személyesen utazott el Targu Mureş-re, hogy résztvegyen a temetésen. Az arad-i rendőrség épületére a gyász jeléül kitűzték a fekete lobogót.

— **Matuskát átadják a magyar hatóságoknak.** Budapestre jelentik: Az osztrák hatóságok értesítették a magyar belügyminiszteriumot, hogy Matuska Szilvesztert jövő hét szerdáján elbocsátják a steni fegyházból és az osztrák-magyar határnál kiszolgáltatják a magyar hatóságoknak. Matuskát előbb a budapesti gyűjtőfogházba szállítják, ahol mindaddig marad, amíg tisztázódik a kérdés, hogy felfüggesztett halálbüntetése végrehajtható-e vagy sem.

— **Max Reinhardt Párisban.** Párisból jelentik: Max Reinhardt Salzburgból jövet ma Párisba érkezett, ahol néhány barátjával találkozott. Egy napot tölt csupán a francia fővárosban, majd Le Havreből az Ile de France óceánjáró fedélzetén Amerikába utazik. Reinhardt meglátogatja Hollywoodot.

Marsi és dunai árhajó.

kecske és vágott harosa állandóan olcsó árban kapható.

Felbírom a nagyérdemű közönség figyelmét, hogy az árhajó, minden eddigi minőségű felhívul, 40 le. Pontyokra, vöröskaviár és fekete kaviár a legolcsóbban kapható.

Kohn József csemegekereskedés. Luther-térrel szemben.

— **Az agy és a gerincvelő megbetegedéseinek a régebevált természetes „Ferecske József” keserűviz — korán reggel egy pohárral bevéve — az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja, a bélműködést elősegíti, a gyomormozgást megjavítja és fokozott anyagcserét eredményez. Az orvosok ajánlják.**

— **Légi-katasztrófa Franciaországban.** Párisból jelentik: A Paris Soir jelentése szerint Bourcourt közelében egy katonai repülőgép lezuhant és teljesen összetört. A repülőgépen levő pilóta szerint 6 utasa volt a gépnek, de a mentési munkálatok után eddig csak 5 összeroncsolt holttestet találtak.

— ZÜRICH ZÁRLAT. Páris 20.24, London 15.55 és fél, Newyork 307 és háromnyolcad, Mild. no 24.17 és fél, Amsterdam 207.90 Berlin 123.45, Prága 12.70, Varsó 57.90, Belgrád 7.00, Bucuresti 2.80.

— Arad-város főpénztárosának temetése. A felsőtemető halottsházából rendkívüli részvét megnyilatkozása mellett temették el kedden délután 4 órakor Arad-város tragikus hirtelenséggel elhunyt főpénztárnokát, Halmos István főtisztviselőt. A város tisztviselői kara, dr. Coșoiu Romulus interimárbizottságl elnökkel az élen testületileg vonult ki a felsőtemetői halottsházához, ahonnan a görögkeleti egyház szertartásai szerint helyezték örök nyugalomra az elhunyt főpénztáros földi maradványait. A város a saját halottjának tekintette volt főtisztviselőjét és számára diszálrhelyet jelölt ki. A városi vezetőségi ülésen délelőtt egy percre felfüggesztették az ülést a gyász jeléül és dr. Coșoiu Romulus elnök kegyeletos elismerőszavakkal parentálta el a megbízható, hűséges köztisztviselőt. A városi főpénztárt a városi bizottság csütörtökön délelőtt veszi át.

— Szentgyörgyi Elvira a budapesti rádióban. Szentgyörgyi Elvira ismert újságíró, az „Aradi Közlöny” budapesti munkatársa, csütörtök délelőtt 11 óra 20 perckor érdekes előadást tart a budapesti rádióban, „Kis lakatos, inasból nagy művész” címen. Szentgyörgyi Elvira, mint ismeretes, Aradról költözött Budapestre és aradi rokonai, ismerősei, valamint barátai különös figyelemmel kísérik a rádióban tartott érdekes és szórakoztató előadásait.

— Hatvanmillió lelt költséggel építik fel az „Istenlátó pásztor” maglaviti templomát. Bucuresti-ből jelentik: Petrache Lupu, a maglaviti „Istenlátó pásztor” családtagjának színhelyén rövidesen megkezdődnek a templomépítési munkálatok. A költségek fedezéséhez, mint már jelentettük, az uralkodó is hozzájárult, de ezenkívül Bucuresti városa is nagyszámú támogatást nyújtott. A bucuresti-i városháza egyik mérnökét nem régen Maglavit-ba küldte, hogy a tervek megszerkesztésénél jelen legyen. A mérnök most tért vissza a fővárosba és kijelentette, hogy a maglaviti templom az ország legnagyobb katedrális lesz. A templom száz méter hosszú és 50 méter szélesre van tervezve. Az építési költségek hatvan millió lelt tesznek ki.

— Csalánkiütésnél és bőrvizsketésnél a gyomor és a béltraktus reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel feltétlenül kitisztítandó! Az orvosok ajánlják.

— Nemzetközi urológiai kongresszus Bécsben. Bécsből jelentik: Ma nyílt meg Bécsben Miklós köztársasági elnök védnöksége és Blum professzor elnökelete alatt a hatodik nemzetközi urológiai kongresszus. A kongresszust az 1919-ben alapított nemzetközi urológiai szövetség rendezte meg, amely Páris székhellyel működik. A kiváló tudósok közül a kongresszuson előadásokat tartanak: Romániából a kongresszuson Hortolomei, Teosu és Marinescu tanárok vesznek részt, míg az egészségügyi miniszteriumot M. Popescu Buzeu tanár képviseli. Továbbá Cabot (USA), Ilyés (Magyarország), Necker (Ausztria), Pisani (Milano), Rubfilius (Ausztria), Snapper (Hollandia), Hryntochak (Ausztria), Nitch (Anglia) és Oreja (Spanyolország).

— Kicsélt a robogó vonatból egy amerikai filmgyáros. Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség rejtélyes szerencsétlenség ügyében nyomoz. Elias Lewin washingtoni filmvállalkozó Pollák József ötvenéves newyorki filmvállalkozó társaságában Budapestre tartott. Pollák Biatorbágy-nál Lewin Eliással együtt az Orient-expressz ékezőjében volt, majd Biatorbágy után azzal távozott, hogy csomagolni megy. Lewin később szintén visszafért fülkéjébe, de nem találta ott Pollákot, aki még akkor sem került elő, amikor a vonat Budapestre befutott. Eltűnése annál is gyanúsabb volt, mert a csomagjait a vasuti fülkében hagyta. Lewin megérkezése után azonnal jelentést tett a rendőrségnek Pollák eltűnéséről. Nemsokára a torbágyi csendőrség jelentette, hogy a Torbágy és Törökbalint közötti vasuti töltés mentén borzalmasan összezuzott, elegáns férfit találtak eszméletlen állapotban. Csakhamar sikerült megállapítani, hogy a sebesült férfi Pollákkal azonos. Pollákot életveszélyes sebesülésekkel a János-szánatorlumba szállították. Egyelőre nem lehet kihallgatni.

— Halálos villámcsapás Arad-megyében. Kedd este hatalmas vihar vonult el Arad-megye felett. Prunișor község határában a villám a cséplőgép mellett foglalatokoskodó földművesek közé csapott és a géphez legközelebb álló Mihail Vasilec halálra sújtotta.

— MA az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOJTEK, Bulevardul Regina Maria.
DANCIU, Piața Mihail Viteazul.
BERNAT, Lângă Gara (vagonállomáson)

AZ ÚJ AUFRICHT FATELEPEN
Str. Dimitrie Raicu 15-17.
Gyermekkorház mellett (a városi kertészet felé)

Legjutányosabban szerzi be
TÚZIFA, FENYŐFA, CSERÉP SZÜKSÉGLETÉT
CONSUM és INLESNIREA-tag. 4170 TELEFON 69.

— Érvénytelen az olasz újságírók svájci kitiltása. Genfből jelentik: A svájci szövetség tanács érvénytelennek nyilvánította az olasz újságírók ellen hozott kutasítási határozatot, amelyet törvénytelennek és az olasz-svájci szerződéssel össze nem egyeztethetőnek minősítettek.

— Bomba robbant a kofferben. Bécsből jelentik: Az egyik bécsi pályaudvaron letétbe helyezett utazótáskában bomba robbant, amely szerencsére nem sebesített meg senkit. Egy másik bomba Semmering közelében levő Wolfberg pályaudvaron robbant fel és egy vonatvezetőt sebesített meg. Valószínűnek tartják, hogy kommunista merényletről van szó.

Felgyújtották az angol pilóta-iskolát

Londonból jelentik: A penyberthi pilótáiskolát felgyújtották. A gall nacionalisták három vezetője: Lewis professzor, Valentine lelkes és Williams professzor jelentkeztek a rendőrségen és elmondották, hogy az iskola épületét ők gyújtották fel, mert így kívántak tiltakozni az iskola felállítását ellen.

Iskolakönyvek, írószerek, táskák
nagy választékban legolcsóbban kapnátok

POLGÁR „PALLAS”
könyvtárban

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 13. (Unirea-parkkal szemben). 4175

— Felhívás: A „Keresztes hadiárat” előadásai pontosan 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órákor kezdődnek a „Corso”-moziban. Kérjük a t. mozilátogató közönség idejében való szíves megjelenését.

— A MEGSZÖKÖTT RAB RAVASZSÁGA. Budapestről jelentik: Hirt adtunk róla, hogy a budapesti gyűjtőfogházból a napokban egy fegyőr ruhájában megszökött Malik Árpád fegyenc. Ma hajnalban a szökevényt a detektívek felismerték és elfogták. Zsebeinek átkutatásánál kiderült, hogy az egyik kerületi tisztiorvos útján igazolást szerzett arra, hogy ön- és közveszélyes őrült és már be is utaltatta magát a tébolydába, hogy a büntetés elől szabaduljon.

WEISZ ISTVÁN
urliszabo Arad, Str. Eminescu 15.

Őszi divatszövetek
BEÉRKEZTEK.

4189

— Paderevski adóhátraléka Amerikában. Washingtonból jelentik: Az amerikai adóhatóságok 4101 dollár adóhátralékot követelnek Paderevski lengyel zongoraművésztől, a lengyel köztársaság első elnökétől, még 1931-ből. Ebben az évben Paderevski szobrot állíttatott fel Wilson amerikai elnök emlékére Posenben és a szobor leplezéseére az Egyesült Államok háborús elnökének özevegét is meghívta, aki jelen volt az ünnepen. A szobormű költségeit Paderevski 61.000 dollárban számította fel adóbevallási ívében, mikor az Egyesült Államokban hangversenykörutat rendezett és ezt az összeget adómentesnek kívánta nyilváníttatni. Hosszas herce-hurca után most az amerikai kincstár hivatal, mint legfőbb adóhatóság, úgy döntött, hogy Wilson szobrának felállítására nagyon dicséretes cselekedet volt ugyan, de az emlékszobor költségeit nem lehet beszámítani adómentes jövedelemnek.

— Szeptember 8-án, kedden ünnepelte a római katolikus egyház Kisboldogasszony ünnepét. Ez alkalommal istentisztelet volt a minorita templomban, amelyet dr. Lakatos Ottó plébános celebrált. Kisboldogasszony ünnepén a radnai kegyhelyen nagyszabású bucsu volt, amelyen az egyházmegye minden vidékéről megjelent a magyar katolikusság. A bucsun, amelyen mintegy 15 ezer ember vett részt, csupán az aradi katolikus társadalom nem jelent meg. A bucsun megjelenő nagy tömegekre való tekintettel ugyanis Arad katolikussága minden évben nem a szokásos bucsun, hanem az azt követő vasárnap rendezi meg bucsuját Radna-n. Ilyenformán az idén is most vasárnap utazik ki Arad katolikus társadalma a radnai kegyhelyre. A jelentkezők nagy számára való tekintettel az aradi bucsusoknak előreláthatólag négy különvonalat bocsátanak rendelkezésükre.

— Házasság. Weisz Erzsébet, (Bpest) és Politzer György, (Bpest) f. hó 6-án házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

— Radnai zárandokok figyelmébe. A szombati, illetve a vasárnapi radnai zárandoklattal kapcsolatban a római katolikus plébánia a következőket közli: A népesnek ígérkező zárandoklatra a gyalogos szombaton reggel a hat órai mise után indulnak. A gyalogos zárandokokat Oláh Imre hitoktató vezeti. Vasárnap reggel négy külön villamos szerelvény indul 22 kocsival Radna-ra. Ez a négy szerelvény hat órától kezdve indul tíz percnyi időközökben. A zárandoklatozt dr. Lakatos Ottó plébános, Kulcsár Kálmán és Szalav Albert hitoktatók vezetik. További jelentkezéseket a zárandoklatra a plébánián fogadják el.

— LANGTENER EGY FLORIDAI FILM-STUDIÓ KÖRÜL. Los-Angelesből jelentik: Kanyon de Los Flores helység környékén lángba borultak az erdők. A tűz Malibu-Beach telep irányába terjed, ahol több rendkívül jelentős filmstudio van. Egy nagy dinamitaktár is veszedelemben forog. Igen sok ház leégett.

— Szülők! Akarjátok, hogy fiaitok egészségesek, jól fejlettek, erősek és szellemileg frissek legyenek? A Pellegrini-féle vívó- és tornateremben elérték ezt a célt. Mindenféle tornaszor, ugyisintén a görbehátú gyermekek mellett kifejlesztő kézügyedelmekre áll.

— Halálos repülő-katasztrófák az országban. Bucuresti-ből jelentik: Két halálos végű repülő szerencsétlenségről érkezett jelentés a fővárosba. Platon Mihail repülőhadnagy Iasi közelében repült. A teljes sebességgel haladó Potez-típusú gép eddig még ki nem derített módon nekirohant egy fának és darabokra tört. A pilóta életét vesztette. A másik halálos szerencsétlen Buzau közelében történt, ahol Constantinescu Gh. repülőgépe a levegőben motorhibát szenvedett és ezért a pilóta felcsatolta az ejtőernyőt és kiugrott a gépből. Az ejtőernyő azonban nem nyílt ki és a szerencsétlen ember halálra zuzta magát. Constantinescu szörnyen összeroncsolt testét a mezőn találták meg.

Az új inas
Ur nő: Jegyezze meg jól, Jean, gyűlöltöm a sok beszédet s ha az ujjammal intek, az azt jelent, hogy jöjjön.
Inas: Ez nagyszerű. Én is ugyanígy gondolkodom asszonyom s ha majd a fejemet rázom, az annyit jelent, hogy: nem...

— Arad-i turisták bihor-i kirándulása. A S. C. A. arad-i Czárán osztálya szept. 12-13-án két napos kirándulást rendez Băița-ra és környékére. Amennyiben a társaságkocsi felhasználására engedélyt kell kérni, jelentkezések feltétlenül szombat délig fogadtnak el a Sándor Iván és társánál, hol részletes felvilágosítások szerezhetők. E kirándulásra vendégek szívesen látatnak.

— Ingyenes nyelv- és szakmai tanfolyamok magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak részére. Az arad-i magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete Bul. Regina Maria 18. sz. alatti helyiségében e hó 15-én kezdi meg román és német nyelvoktatásait. Ezzel párhuzamosan kellőszámu jelentkező esetén könyvelési és kereskedelmi levelezés, valamint más nyelv- és gyorsírási kurzusok is kezdődnek a tagok részére teljesen díjtalanul. Jelentkezéseket a szervezet helyiségében este 7- felő köztől még e hét folyamán Az előadások hetenkint kétszer az esti órákban lesznek megtartva. A szervezet rövidesen megkezd érdekese és népszerű előadás-sorozatát is aktuális társadalmi, tudományos és szociális kérdésekről.

— A házasság iskolája. Remek háromfelvonásos szindarabot közöl a Délibáb, „A házasság iskolája” címen. A népszerű színházi képeslap új számában pompás képes rádióműsorokat, nagyszerű színházi beszámolókat, pletykákat, novellákat, kitűnő filmrovatot, számtalan érdekes riportot és több mint száz képet talál az olvasó.

— Mesterséges tüdő a tenger fenekén. Ez a címe annak a rendkívül érdekes, eredeti fényképekkel illusztrált cikknek, amely a Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan riportot, cikket, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz képet közöl a kitűnő képeslap.

A belföldi autóipar fellendítése

A Monitorul Oficial szeptember ötödiki száma minisztertanácsi jegyzőkönyvet közöl, amely a belföldi autóipar fellendítését célozza. A minisztertanácsi jegyzőkönyv értelmében a Ford autógyártól megvonják a jogot, hogy az országba szállított autók és alkatrészek fizetésének fedezésére petrolumot exportáljon. A Ford-vállalatot felszólítják, hogy a gépek felszereléséhez szükséges eszközöket az országban gyártsa és ezek termelési mennyiségét évente tíz százalékkal növelje. Abban az esetben, ha az alkatrészek egy részének gyártása az országban megkezdődik, a Ford-társaság továbbra is élvezi a több alkatrészek behozatalával kapcsolatosan az eddigi kedvezményeket.

— Tisztújító közgyűlést tartott a turda-i Magyar Párt. Turda-ról jelentik: Az Országos Magyar Párt turda-megyei és városi tagozata vasárnap tartotta meg tisztújító közgyűlését. Dr. Gál Miklós általános lelkesedés közepette nyitotta meg a gyűlést és felkérte Mogyorossy Zoltán főtitkárt az évi jelentés megtételére. A főtitkári jelentés után Laár Ferenc és Szabó Béni, a párt által küldött képviselők beszédei következtek. Laár Ferenc hatalmas beszédében megkapó részleteket ecélt azokról a nehézségekről, amelyekkel meg kell küzdeni, hogy a felekezeti iskolák elnéptelenedését megakadályozzuk. Szabó Béni képviselő az ipartörvénynek egyes olyan részeit ismertette, mellyel sokan nincsenek tisztában. Így például azt, hogy nem kötelesek forgalmi adót fizetni és üzleti könyvet vezetni azok a mesterek, akik hét sekédnél kevesebb munkaeget és ötlőerősnél kisebb motorerőt használnak. A tisztújítások során újra megválasztották dr. Gál Miklós képviselőt elnöknek és lelkesen ünnepelték. A választások után bankettre gyűltek össze a párt emberei, ahol pohárköszöntők hangzottak el, este pedig a református kulturházban műsoros estét tartottak a cluj-i fiatal írók és újságírók.

— Meggyilkolták a prágai magyar katonai attasé gazdaasszonyát. Prágából jelentik: A prágai magyar követség katonai attaséjának, Urfáthy István alezredesnek gazdaasszonyát, Vandersstein Karolát holtan találták lakásán. A holttesten lött seb volt látható. A prágai rendőrség a magyar követség engedélyével bevezette a vizsgálatot. Kihallgatták Szabó Béla sóffort, aki azt vallotta, hogy a házvezető nő dulakodott vele, revolveréből rálőtt, majd öngyilkos lett. A rendőrség a megtartott helyszíni szemle alapján nem fogadta el ezt a védekezést és Szabó Bélát letartóztatta.

— Kirándulás a Retezat-ra. A tornagyűlés turista-osztálya e hó 13-án, vasárnap reggel 3 órai indulással háromnapos kirándulást rendez a Retezat-ra. Transilvania egyik legszebb és látványos hegységének megtekintésére egy új Ford-autót indítanak, mellyel egy felejthetetlen körutazási programot bonyolítanak le. A gyönyörű program kiemelkedő állomásai a Ferdinandsberg-i vasművek, a Resita-i modern fémharmvány bánya, a hegyi patak által hajtott turbinák, az új vízművek, majd a Kisvaskapu-szoros és a Hunyadi-emlékmű megtekintése. Külön élmény lesz a Sarmisegetuza-i ásatások tanulmányozása, amikor a Traian császár idejéből származó Európa-híru város romjait és a muzeumot fogják megnézni az arad-i turisták. A vadregényes Rau-Mori-völgyön keresztül estére érkezik a társaság a 740 méter magasán fekvő Gura Zlata-üdülőtelepre, ahol két éjjeli szállásra rendezkednek be. Hétfőn a 2000 méteres Zenoga-hágon keresztül leereszkedés a Zenogafenszemenhez. Harmadnap a Hunedoara-i várkastély és a vasgyár, majd a Deva-i vármok és a város megtekintése lesz a program. A nagyszerű kirándulásra vendégeket is szívesen látnak, azonban a kötött létszámra való tekintettel ajánlatos a mielőbbi jelentkezéssel biztosítani a helyeket. Jelentkezni csütörtök estig lehet a Foto Centralban és a klubhelyiségben.

— Rőtögnék a spanyol bikák. Iréne Harand: Legyen vége a vérontásnak! Szívchéz szorította a Testamentumot... Becsületlen viszonyt kell építeni a színház és a közönség között. A válóperek specialistája házassági komédiákat idéz emlékeiből. Goethe születésnapjának évfordulóján meghamisították a halhatatlan költő életét. Kétór a forradalom a Színházi Életnél. Szántó György színművének, a „Sátoros király”-nak rendezése körül összekaptak Somlay Artur és a budapesti Nemzeti Színház igazgatója, stb. Mindenkit érdekel az „Amiről hallgatnak és amiről beszélnek” rovat, valamint a szenzációs „Világszemle” hirdató az Ország-Világ legújabb számában.

SPORT KÖZLÖNY

Hatalmas feladat vár vasárnap a Gloriára: a CAO vendégszerepel Arad-on

A Ripensia legyőzése bravuros fegyvertény volt, de ezuttal lényegesen nagyobb feladat vár a Gloriára: a CAO-t kapja ellentélnek, azt a csapatot, amely első két mérkőzését ugyancsak megnyerte és kitűnő formában van.

Az oradea-i csapat előbb a Crisánát győzte le főlegyen 5:2 arányban, a múlt héten pedig az „U” ellen nyert 3:1 arányban és csatársorában már szerepelt a Franciaországból visszatért Kovács is, akivel az oradea-i zöld-fehérek támadólánca rendkívül megerősödött. A Haláti—Kovács—Spiefmann—Bodola—Kocsis csatárlánc ugyanis egyike az ország legjobb csatársorainak és mögöttük a Krausz—

Juhász—Feuerstein fedezetsor és a Czinczér—Bartha—Sarkadi védelmi hármas olyan együttest adnak, amely ellen igen nehéz lesz küzdeni.

A Gloria csapata mindazonáltal bizik magában és a játékosok valamennyien fogadkoznak, hogy a múlt vasárnapéhoz hasonlóan lelkesen és odaadóan fognak küzdeni a nagy ellenfél ellen. A Gloria egyébként pénteken tartja utolsó edzését a meccs előtt és akkor kerül csak sor az összeállításra, de változás aligha lesz a vasárnapi győztes együttesben.

A Gloria vezetősége, hogy a tolongást vasárnap a pénztárnál elkerülje, a meccs jegveit elővételben a Concordia papírüzletben árusítja.

Vasárnap bonyolódik le a Középeurópai Kupa tippversenyünk utolsó fordulója

A tippverseny állása — Tippszelvényünk

Középeurópai Kupa tippversenyünk elkezdett az utolsó fordulóhoz és most végső csatát vívnak tippelőink a győzelemért és a helyezésekért. A vasárnapi eredmények kissé kereszteztek tippelőink számításait és Draser Károly 13 pontos teljesítménye igen jónak minősíthető. Az összetett versenyben is Draser vezet Löwy Mihály és Prokopetz Emil előtt. Alább adjuk a verseny jelenlegi állását:

75 pontos: Draser Károly.
73 pontos: Löwy Mihály.
69 pontos: Prokopetz Emil.
68 pontos: Tesler János, Vörös József.
66 pontos: Jäger Tivadar, Szegő Miklós.
63 pontos: Seier László.
61 pontos: Geier Károly, ifj. Hilbert József.
59 pontos: Wechselbaum Frigyes, Homolay János.
58 pontos: Mayer Sándor.
57 pontos: Boros Ferenc.
51 pontos: Aranyos Ferenc, Földesi Zoltán, Bali Tibi.
48 pontos: Nagy Böske.
47 pontos: Kocsis József.
45 pontos: Szabó Sándor, ifj. Lendvay Ferenc.

KIS STATISZTIKA

A nemzeti bajnokságban már csak öt csapat áll veretlenül: a AMFFA Gloria, Venus, CAO és Unirea-Tricolor és már csak hárman szerepelnek pontvesztés nélkül (Gloria, CAO, Venus). Vasárnap kerül lebonyolításra a harmadik hivatalos forduló és a veretlen csapatok egymás ellen szerepelnek (AMFFA—Venus, Gloria—CAO). Vajon melyiknek hoz szerencsétlenséget a 13-iki dátum.

A nemzeti bajnokság góllövő-listájának élére a Venus Grün-ja ugrott vasárnapi három góljával és így négy góllal vezet. Mögötte három-három góllal Bodola (CAO), Szöke (Crisana), Schileru, Niculescu, Iordache (Unirea-Tricolor), Körösladányi, Fritz (Gloria) szerepelnek, míg két-két gólt a következők lőttek: Spiefmann, Rónai (CAO), Perneki, Batrin (AMFFA), Dobai (Ripensia), Thierjung (Chinezul), Colea Valcov, Petea Valcov (Venus) és Capusan (Victoria).

A vasárnapi nemzeti bajnoki forduló műsora: Bucuresti: Unirea-Tricolor—Juventus (szombaton), Venus—AMFFA (vasárnap). Arad: Gloria—CAO. Cluj: Universitatea—CFR, Oradea: Crisana—Ripensia, Timisoara: Chinezul—Victoria.

Az A-divízióban eddig lebonyolított 13 mérkőzést 10 játévezető vezette le, köztük három kitűnő arad-i bíró. Két-két mérkőzést vezetett Radulescu Costel, Páltv Gyula és Russu

A további sorrendet szintén pontosan nyilvántartjuk. Vasárnap tehát utolsó rohamra készülnek tippelőink és alább adjuk a tippszelvényt, amelyet, mint eddig, szombaton délután 4 óráig kell leadni fiók- vagy főkiadóhivatalunkban. A tippszelvény:

8. sz.	Középeurópai Kupa tipp-verseny
	Sparta—Austria _____
	Gloria—CAO _____
	Venus—AMFFA _____
	Első féldő eredmény:
	Sparta—Austria _____
	Név: _____
	Pontos cím: _____

Gabriel, míg egy-egy meccsel Oravetz László, Kroner, Murgu, Tica Iliescu, Vuia főhadnagy, Macean Nicolae és Gh. Pusa szerepelnek.

Bocskai—CAO, Crisana kombinált 5:4 (1:4).

Debrecenből jelentik: Az oradea-i egyes csapat nagyszerűen szerepelt Debrecenben és a második féldőben Sarkadi sérülése után engedte csak ki a győzelmet kezéből. Bodola góljaira Berecz válaszol, de Bodola és Kovács góljaival 4:1-es vezetéssel fordul a kombinált. Szünet után Sarkadi, a védelem oszlopa megsérül és helyére Zuckermann áll be és ezután a Bocskai feljön és Teleki, valamint Berecz három góljával a győzelmet meg is szerzi.

O A Gloria üdül. A vasárnapi nagy siker után Vulpe Iosif alpolgármester, munkakamarai elnök meghívta a Gloria csapatát Moneasa fürdőhelyre, három napos üdülésre. A Gloria csütörtökön tér vissza Arad-ra.

O Kisasszony napi magyar futbaleredmények. A magyar nemzeti bajnokság több csapata barátságos mérkőzést bonyolított le a keddi ünnepnapon, amelyeknek eredményei a következők: Pécs: Kombinált—Hungária 3:2 (1:1). Vác: Ferencváros—Váci SE 5:3 (3:2).

O Csik Ferenc Pécssett. Csik Ferenc olimpiai gyorsasúzbajnok kedden Pécssett vendégszerepelt és 58.2 mp.-es idővel nyerte a 100 méteres gyorsasúzt.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megszüntetik a kompenzációk rendszerét,

amelynek kedvezőlen kihatásai voltak a Banca Nationala devizapolitikájára

Az érdekeltek körében egyre gyakrabban beszélnek a külkereskedelmi rendszer módosításáról. Pop Valer, az új kereskedelmi miniszter ugyan legutóbbi nyilatkozatában kijelentette, hogy a külkereskedelmi rendszer oly előnyösen vált be, hogy szó sem lehet annak megváltoztatásáról, de ezt valószínűleg csak a szabadkereskedelem visszaállítására értette, ami természetesen a nemzetközi gazdasági élet kialakulásától függ. Akkor ugyanis, ha külföldön a vám- és kontingentálási rendelkezéseket enyhítik, akkor kereskedelmi mérlegünk aktívabbá válik és az magával hozza azt, hogy mi is enyhíthetjük a külkereskedelmi megszorításokat. Az irányban azonban, hogy a Jegybank az új kereskedelmi miniszter rendelkezésére életbeléptetése óta adminisztratív úton megváltoztatta a külkereskedelmi rendszert, amennyiben a kompenzációs üzletek lebonyolítását nem engedi meg, Pop Valer nem nyilatkozott.

A külkereskedelmi rendszer helyzetével és módosításával kapcsolatban pedig jelenleg ez a kérdés a legidősebb. Constantinescu bankkormányzó már régebben emlékiratot juttatott el Tătarescu miniszterelnökhöz, akinek figyelmét felhívta arra, hogy **a kompenzációs rendszernek kedvezőtlen kihatásai voltak a Banca Nationala devizapolitikájára.**

Igy ez év első hét hónapjában az ország kereskedelmi mérlege kétmillárd ötszázmillió lej-el volt aktív, ugyanakkor pedig a Banca Nationala devizakészlete lényegesen kisebb volt, mint az elmúlt esztendő hasonló időszakában. Ez a Jegybank szerint elsősorban annak tudható be, hogy a kompenzációs engedélyeket bármelyik országra érvényesítették és az engedélyek tulajdonosai természetesen szívesebben exportáltak oda, ahova már eddig is bonyolítottak le kivitel, semhogy új piacokat kerestek volna. Mindennek következtében a Jegybank devizakészlete csökkent, de visszaesett behozatalunk is.

Ennek az emlékiratnak érveit most egy közös megbeszélésen tanulmányozta át a bankkormányzó, a kereskedelemügyi miniszter és a pénzügyminiszter. Beavatottak szerint úgy döntöttek, hogy

teljesen megszüntetik a kompenzációk rendszerét és a kivitelből származó minden deviza a jövőben a Banca Nationala-t illeti meg.

Ily módon a Jegybank teljes ellenőrzéssel bír

Megszervezik a kisantantállamok egységes kiviteli képviselőjét

Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia szakminiszteriumait behatóan foglalkoztatja azoknak a határozatoknak gyakorlatba való átvitele amelyek a kisantant gazdasági bizottságának legutóbbi ülésén Hodzsa Milán miniszterelnök elnöke alatt hozták.

Nem csupán a három állam közötti kapcsolatokat kívánják jobban kiépíteni és intenzívebbé tenni a kisantant-államok közötti árucserét, hanem arra is, hogy együttműködést létesítsenek mindazon árucikk értékesítésére vonatkozóan, amelyeket a kisantant-államok exportálnak. Más szóval arra törekednek, hogy megszervezzék a kisantant-államok egységes kiviteli képviselőjét a világpiacokon, de főképpen a dunai államokban.

A kisantant-államok közös kiviteli intézetének problémáját a három ország kiváló gazdasági szakértői tanulmányozták jelenleg. Értesülésünk szerint a kiviteli intézet még az ősz folyamán megalkakul közkereseti társaság formájában.

Az előzetes munkálatokról már beszámolnak a kisantant gazdasági bizottságának legközelebbi ülésén, amely október 12-ikén kezdődik meg.

majd a kivitelből származó devizák fölött és a behozatalt a rendelkezésünkre álló devizáknak megfelelően irányíthatja. Ily módon behozatalunk is emelkedik.

A kompenzációk kérdését még e hét folyamán tárgyalja a kormány gazdasági bizottsága és az új külkereskedelmi rendszer beavatottak szerint legkésőbb szeptember 15-én életbe lép. A már kiadott kompenzációs engedélyeket felülvizsgálják és azokat, amelyeknek végrehajtását még nem kezdték meg, minden valószínűség szerint megsemmisítik. A már végrehajtás alatt lévő engedélyek számára pedig átmeneti rendszert léptetnek életbe. A ki-

A romániai pénzügyintézetek helyzetéről tanulmányt tett közzé a Népszövetség pénzügyi bizottsága

A Népszövetség tanulmányi hivatalának pénzügyi tagozata, amely A. Loveday vezetésével működik, tanulmányt tett közzé a pénzügyről és a pénzügyintézetekről. A tanulmány első része az egyes országok pénzügyi helyzetével foglalkozik, a másik pedig a kereskedelmi bankok helyzetével. Ebben a második részben a tanulmány érdekes adatokkal szolgál a romániai pénzügyintézetek helyzetével kapcsolatban. Többek között a tanulmány a következőket írja:

„A romániai pénzügyintézetek életének egyik legjelentősebb eseménye volt az 1934—35-ös pénzügyi évben a szanálási tervzetnek az 1934. évi törvény rendelkezéseinek megfelelő végrehajtása. A 939 pénzügyintézet közül, mely 1934-ben működött, a jelek szerint mindössze négyszáz élt túl az újjászervezést. Százötvenöt București-ben bejelentett pénzügyintézet közül mindössze nyolc nem vette igénybe a törvény kedvezményeit, husz bank a hitelezőivel való megegyezés útján kötelezettségeinek csökkentését érte el, míg nyolcvanöt bucurești-i pénzügyintézet felszámolt.

Az ország többi részében — folytatja a jelentés — nyolcszázhuszonnégy pénzügyintézet

működött. Ezek közül huszonkilenc van abban a helyzetben, hogy száz százalékban eleget tartsa kötelezettségeinek, százötvenöt egyezséget kötött hitelezőivel, hetvenhárom döntőbíróshoz fordult, hetvenet fel kell számolni, harminchét már megkérte a bírói felszámolást és háromszázhatvanat bezártak“.

Ezután a Népszövetség jelentése rámutat arra, hogy a Banca Nationala, valamint a kormány is valóban nagy lékü és idejében érkezett támogatással igyekeztek segíteni a nehézségekkel küzdő bankokon.

„A Banca Nationala visszleszámitolási tarczaja — írja a jelentés — a bankválság miatt 11,2 milliárd lei-ről, amennyi 1931. végén volt, 18,9 milliárd lei-re emelkedett 1931. december végén. Azóta 1934. végéig 19,2 milliárd lei-t ért el“.

A Népszövetség jelentése ezután rámutat arra, hogy az adósságrendezési törvény intézkedései következtében az ország hiteléletében máris változás tapasztalható és ez az előnyös változás természetesen kedvező kihatással lesz ama pénzügyintézetek jövőjére és további működésére, amelyek még erőseknek bizonyultak ahhoz, hogy megbirkózzanak az elmúlt esztendő pénzügyi válságával.

A közigazdaság hírei

A Banca Nationala a német márka értékesítésével kapcsolatban ismét új rendszert vezetett be. Eddig tudvalevőleg a kivitelből származó német márkát legkésőbb három napon belül kellett értékesíteni, most ezt a határidőt hét napra mélték fel.

A hivatalos lapban megjelent földmivélségi miniszteri rendelet szerint az összes buzatermelők kötelesek a vetés megtörténte után tíz nap alatt a tulajdonukban kezelt buzamivélségi területet bejelenteni. A bejelentést a községekben a jegyzőnél, városokban pedig a polgármesteri hivatal titkárságánál kell eszközölni. Bejelentésre kötelezettek azok is, akik az általuk buzával bevett területet haszonbérben bírlják. A rendelet kötelezővé teszi továbbá a cséplés eredményének bejelentését is a munkálatok elvégzésétől számított hét napon belül.

Spanyolországi jelentések szerint a Standard Oil londoni képviselője Burgosba repült, hogy ott tárgyalásokat folytasson Mola tábornokkal, a nemzeti seregek vezérével. Ezzel az utazással kapcsolatban rámutatnak arra, hogy 1928-ig a spanyol petroleumfogyasztás ellátása a Standard Oil és a Royal Dutch kezében volt. A Standard Oil állítólag pénzügyi támogatást is nyújt a felkelőknek, mert azoknak győzelmétől az orosz petroleumbehozatal teljes megszüntetését és régi pozíciójának visszaszerzését várja. Egyébként az egyetlen spanyol petroleumipari vállalat is a nemzetieket látja el, mert petroleumfinomító telepei Teneriffában, tehát a nemzeti seregek által megszállott területen fekszenek.

Először az egészség! kifejezetten
Azonban Ön a leginomabbat és legegészségesebbet követelje:
Primeros Brillant Extra Primissima-t

vitel fokozása érdekében ugyanakkor vagy a kiviteli, vagy pedig a valutaprémiumok rendszerét általánosítják. Ezeket a prémiumokat az importárakra kivetett illetékekből fedezik.

A kereskedelemügyi minisztérium elhatározta azt is, hogy felülvizsgálja a hivatalosan megállapított középárakat, mert azok első megállapításánál nem voltak tekintettel a piac helyzetére, a reálisnál nagyobb árakat állapítottak meg, aminek következtében az importőrök sok kárt szenvednek.

Braila-ból érkező jelentések szerint a buza és az árpa árában jelentős emelkedés állott be, amely az árpánál vagononkénti kétezer, a buzánál 1500 lelt tesz ki. Az áremelkedések Arad-on is észlelhetők, amennyiben a buza ára, amely az elmúlt héten még 350—360 lei között mozgott, ma Arad-on 380—390 lei. A gabonakivitel fokozása érdekében egyébként pénteken délután hat órára a Nemzeti Kiviteli Intézetbe értekezletre hívták össze a gabonaexportőröket.

A Financial News a fontkiegyenlítő alap Franciaországban hagyott aranytartalmának visszaszállítását sürgeti. A lap szerint Anglia júliusig 80 millió font értékű aranyat szállított haza Franciaországból, ahol még 60—70 millió font értékű angol arany van, amelynek sorsa nagyon bizonytalan.

= A Consum új száma a hét legaktuálisabb gazdasági és gazdaságpolitikai eseményeiről számol be. Fizesésképtelenségek, Új cégek és cégváltások. Köszállítások és árlejtések első forrásból olvashatók a Consumban. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól, Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.
= Az uccán hever a pénz! — állítja a Reklámélet legújabb számának vezércikke és mindjárt egy sor tanácsot is ad a kiskereskedőnek arra, hogyan juthat hozzá. A modern kereskedő nélkülözhetetlen szaklapja, a Reklámélet, most megjelent új számában is sok hatásos ötletet, tippet, tanácsot hoz, amelyek mindegyike feltétlenül hozzájárul a kiskereskedő üzleti sikerének eléréséhez. A lap kirakatrovata nagyszerű bel- és külföldi kirakatok galériája. Szerkeszti: Balogh Sándor. Előfizetési díja egy évre 400 lei. Kiadóhivatal: Budapest, V., Lipót-körut 9. Kérjen mutatványszámot!

A vendéglősök országos kongresszusa Oradea-n

A vendéglősök országos kongresszusa kedden kezdődött meg Oradea-n. A kongresszus alkalmából az oradea-i vendéglős szindikátus ünnepélyes külsőségek között szentelte fel új zászlaját. A szindikátus hivatali helyiségéből öt tagú küldöttség indult el Niculescu Jean országos elnök szállodai lakására. A zászlót az orthodox katedrálisban Popoviciu Vasile esperes szentelte fel és a zászlóanyai Isztet Niculescu Jean elnöknek vállalta. Az orthodox székesegyházból a görög katolikus templomba vitték át a zászlót, amelyet itt újból felszenteltek. A templomi ünnepségek befejezése után a menet a Ferdinand-szobor elé vonult, majd pedig a városháza dísztermében diszülést tartottak. A hadsereg, illetve Ilcusu Ioan tábornok képviseletében Munteanu ezredes, a görög keleti egyház nevében Muntean Stefan teológiai tanár, a bucuresti-i élmezési szindikátusok uniója képviseletében pedig Niculescu Ioan üdvözölte a kongresszust. Amelynek üdvözlését küldött a megyei prefektúra és a város vezetősége is. A kereskedelmi és iparkamara nevében Buzea Ieronim főtitkár, a munkakamara nevében Moga Matei üdvözölte a kongresszust.

A kongresszus tulajdonképpen munkálatai szerdán kezdődtek meg és ez alkalommal megvitatották a vendégipart foglalkoztató összes időszerű kérdéseket.

Szegfű írógépvállalat
ARAD.
Bratianu-u. 7. Telef. 111.

Fejetlenséget eredményezett Arad-on az új szemétkihordási rendszer

— A város értekezletre hívja össze a szemétkihordó-vállalkozók képviselőit —
Napok óta nem hordják el a hulladékokat a város egyes részein

Egyre általánosabb a panasz a város lakossága részéről az új szemétkihordási rendszer ellen. *Egész uccák házaiban napok óta halmozódik a szemét,* házi hulladék, anélkül, hogy elhordanák, mert az új városi rendszer szerint bármelyik szemétkihordási vállalkozó dolgozhat bármelyik kerületben, magánmeg egyezések szerint, *a gyakorlatban megszünt az eddigi kerületek rendszere.*

A város közigazgatási ügyosztálya az egyre szaporodó panaszokra való tekintettel

= Satumare-n kongresszust tartottak az ország borbély- és fodrász-szervezetei. A kongresszus elhatározta, hogy a vasárnapi munka ügyében a minisztérium hozzájárulását kéri ahhoz, hogy a borbély- és fodrászmesterek vasárnap, valamint a nemzeti ünnepek napján is délelőtt 12 óráig tartassanak nyitva, ezzel szemben viszont a munkaadók huszonnégy órai szabadságot biztosítsanak alkalmazottaiknak. Elhatározta a kongresszus, hogy kéri, minden egyes Gilette-penge után 20 és minden egyes önbortóvalkozó készülék után 100 lei illetéket vessenek ki a hadfelszerelési alapjára. A kontárkérdésben kérte a kongresszus, hogy a legnagyobb szigorral alkalmazzák az új ipartörvény rendelkezéseit, valamint, hogy törjék le a szennykonkurenciát, állapítsanak meg országsszerű egységes árakat és ne engedjék, hogy egye-

elhatározta, hogy értekezletre hívja össze a város területén koncesszionált szemétfuvarozási vállalatok képviselőit, hogy a kérdést mielőbb rendezze. Abban az esetben, ha nem sikerül egységes alapon rendezni a szemétfuvarozás ügyét, *ugy a város közigazgatási hatósága visszaállítja a régi, kerületi rendszert,* amely, ha nem is volt mintaszerű, de legalább nem vezetett ilyen állapotokhoz, mely a közegészségügy szempontjából egyenesen a járványos betegségek melegágyává züllesztzi a várost.

sek az összesség kárára működjenek. A befegyélyzői járulékok ügyében kérte a kongresszus, hogy viszonylagosan állapítsák meg az illetékeket, mentesék fel a mestereket attól, hogy munkásaiknak betegségek az első 8 napon át kötelesek legyenek teljes munkabért fizetni, végül pedig biztosítsák a betegsegélyző teljes autonómiáját. Végül Timisoara indítványára elhatározták, hogy a jövő évi kongresszust Bucuresti-ben tartják meg, felállítanak egy bucuresti-i központot, valamint, hogy a most hozott határozatokat emlíkiratban felterjesztik a munkaügyi minisztériumnak.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

KEZDŐDIK AZ ISKOLA!

Tanszereit és egyéb szükségletét az alanti cégeknekél szerezhetheti be a legolcsóbban!

Iskolai pellerinek, leányka kabátok

legolcsóbbak
RADÓ női felöltő áruházában
CONSUM- és INLESNIREA-fag. 4039

Tartós iskola cipők
férfi- és női divatcipő újdonságok

Sándor
cipőáruházában
Bulv. Reg. Ferd. II. szerezhetők be legolcsóbban. 4044

Iskolai patenharisnyát, selyemharisnyát, férliköznit, selyemkombinét, reformnadrágot, keztűt szvettert, stb. készpénzárak mellett vásárolhat

Bogyó A.
Str. Eminescu 1. 4048

Egyenruhaszövetek a legnagyobb választékban, a legjobb minőségben és a legolcsóbb árban

L. SCHUTZ
posztóáruházban. 4040

Iskolai harisnyák, szvetterek, kötöttáruk, trikók

legolcsóbban
GÓLYA
ARUHÁZBAN
vásárolhatók Str. Mehanu I

Szappanok, fogkefék, fog- és szájápoló-szerek, fésűk- és illatszerek nagy választékban

D'OR
illatszertárban
Str. Eminescu 10 4041

Iskolásoknak egyenestartók, harisnyatartók, talpbetétek, egészségügyi cikkek legolcsóbban beszerezhetők

SALVATOR cég-nél,
P. Avram Iancu 21. 4038

Előrákos iskolai egyenruhák, polgári ötönyök, télikabátok legolcsóbb árban

ANGERER SÁNDOR
úr szabónál,
Str. Marasesti és Consistoriului sarok. 4046

Saját készítményű iskolai- és aktatáskák nagy választékban

JAGER VILMOS
böröndösnél
4045 Str. Marasesti 4.

Őszi idényre saját készítésű FÉRFI- NŐI- és GYERMEKCIPIK legolcsóbb árban 4042

„Mercu” könyvre is
CZERNOCZKY MIHÁLY
Str. Eminescu 20-22.

Aktatáskák különböző méretekben és minőségben.

Iskolatáskák vászonból és bőrből.
Könyvszíjak a legolcsóbban 4053
KRAMAROVICS
böröndösnél, P. A. Iancu 3

Iskolai szövetek, glottok, harisnyák nagy választékban a legolcsóbb árban

GOLDSTEIN LAJOS
divatáruházában
Arad, Str. Bratianu 2. Minorita-palota. 4043

Modern ZSEB- és KARORÁK, ékszeres és látszeres nagy választékban a legolcsóbb árban

Gartner
brás-ékszerésznél,
P. Avram Iancu 1. 4050

Iskolai egyensapkák, elsőrendű kivitelben, cserkész- és strajarel felszerelések nagy választékban:

VÜRZEL TESTVEREK
sapkakészítőnél, színház hátsó bejáratával szemben. 4035

Szülők figyelmébe!

Iskolai egyenruha, pellerinek, kabátok, intézeti kelengyék, méret után is legolcsóbban
MODELL-4047 SZALON-ban
Eminescu-u. 8. szerezhetők be

Iskolai könyvek bekötését. Modern képkeretezést legjobb kivitelben, legolcsóbban készít „REGISTRUL” könyvkötészet és képkeretező

Menráth
P. Avram Iancu 3 4052

Iskolai Cipők

nagy választékban és torna Cipők
APPONYI TESTV.
városházával szemben 4054

„VÖRÖS” JÓZSEF

paplanos és kárpitos Str. Eminescu 12. (udv.)
Vállal minden e szakmába vágó munkát a legolcsóbban. 4037

Iskolakönyvek és egyéb bekötések legjobban készülnek

4089
Davidovics
könyvkötészet és vonalzó intézetben
Bul. Reg. Maria 24.

Iskolai egyenruha legjobban, legolcsóbb

SZÁNTÓ és KOMLÓS-nál
CONSUM- és INLESNIREA-fag. 4049

UJ KONYVEK

Szönyi Zoltán: „Telihold”. A mosolygó Adria egyik kis szigetén merül el furcsa szerelmek forgatagában André, a „Telihold” hőse. A buja olasz szívet minden szépsége és különös varázsa szerelemre inspirálja. Almodozva ballag a halászfalu szűk utcáinakban, a nagy, átforrósodott kőkövön és tarkaruhás fekete szemű lányok kacagása gyöngyözik körülötte. Ebből a pálmás paradicsomból ragadja ki különös, holdkörös szerelme és megy egy lány után, aki-ről azt hiszi, hogy az egyetlen lány, akit szeret. A gondjaira bizott lány sorsa iránt érzett aggodás, a felelősség tudata és az ösztönök vad viharzása közben labdaként hanyódik az érthetetlen, megismerhetetlen végzet kezei között. A párisi élet színes, örvénylő, örök karneválja elnyomja benne egy időre a lelke mélyéből feltörő, kínzó büntudatot és hazug szerelmének tálni aranyozása valódnak tetszik előtte. De egy meg-rázó tragédia, barátjának pusztulása tisztító vihar-ként szétveri a csalóka délibábokat. André döbbenve ébred tudatára önmagát és másokat is megcsaló önhibáinak. Mire tévedésére, gyöttrő sorsára eszmél, már késő, hlába menekül vissza a kacagó olasz nap alá, már nem tud életre melegedni, a holdas éjszakák hideg emléke belefagyott a vérébe. Pantheon-kiadás „Jó könyvek”

sorozatában kartonálva. Minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Pantheon-kiadványok teljes jegyzékét.

A magyar helyesírás kézikönyve és szótára. A Magyar Tudományos Akadémia helyesírási szabályai alapján szerkesztette dr. Balassa József, a „Magyar Nyelvőr” szerkesztője. Tartalma három részre oszlik. I. Bevezető része röviden és világosan összefoglalja a magyar helyesírás szabályait. II. Főrésze, a munka gerince, a magyar helyesírási szótár. Több mint 25.000 szót tartalmaz, tehát kétes esetben biztos felvilágosítást nyújt. III. Része mint függelék a gyakran használt idegen nyelvű szólások és közlések gyűjteményét tartalmazza. A kitűnő mű 226 lap, egész vászonkötésben, 99 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a nyelvkönyvek és szótárak jegyzékét.

Zemplényi Klára: „A jazz előtt”. Azzal a korról szemben, mely a jazz-zenét fogadta szimbolumává és problémáit a táncokálók eseményeire szűkítette, a háborús ifjúság a feyverek árnyékában élte a maga súlyos, világszemléleti vajadásokba kényszerült életét. A szenvedély, a keresés, a forrongás adja meg a jazz előtti kor jellegét. E hullámzó korszak teljes, átfogó rajza Zemplényi Klára regénye, mel, nek keretében egy viharos, forró szerelmi történet áll. Egy, a férfi szel-lemszintjére eljutott, de nőiességét teljesen megőrző

asszonyalak a regény főhőse, aki a jazz gőzéből kiter-melődött görli-típussal szemben a test varázsát a szel-lemiség székszeppilljével egyesíti magában. Zemplényi Klára: „A jazz előtt” című regénye a magyar könyv-napon kelteft méltó feltűnést. Viktória-kiadásban, 270 lapon kartonálva 110 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Viktória-kiadványok teljes jegyzékét.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

Egy óra	70.—
Negyedévre	210.—
Félévre	420.—
Egy évre	Lei 840.—

Külföldre havonta 50.— Lei-jel több.
Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda Bul. Regele Ferdinand 4. Telefon: 151.
Fiókkiadóhivatal Bul. Regina Maria 19.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** szó 2 lei. szó 2 lei. szó 2 lei.
Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel.
Az apróhirdetések előre fizetendők.
az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151.
Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

LEVELEZÉS

FÜGGETLEN, estnos. 26 éves elvált asz-zony, 28—38 éves uriember ismeretsé-gét keresi, ki anyagilag támogatná. „Szerény” jelígre a kiadóba. 4185

HETENKÉNT egy szabad délutánnal ren-delkezem, melyet intelligens, bájos nő társaságában szeretnék kellemesen el-töltöni. Válaszokat „Barát” megértés” jelígre kérek a fiókkiadóba. 4198

Fehér Kereszt tánciskolában minden vasárnap délután és este, csütörtökön este tánc. Kolonra beiratkozások ezen esteken. 4198

CSINOS, fiatal nő barátságot keresi ismeretség hiányában intelligens fiatalle-mber. Leveleket „Téli esték” jelígre a ki-adóba kérek. 4199

„Dolgozó nő”, „Fatális véietlen”, „Har-monia 47” és „37”-nek leveleik van. Ké-rem átvonul. 4199

ALKALMAZÁS

Kerestünk 4 waggonos műmalmunk ré-szére gyakorlott almolnárt. Ajánlatokat bizonyítványokkal „Gizella” malomhoz Pooica kérünk. 4115

Négy középiskolát végzett, volt zár-dista, irodalmi alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 4154

Németül és románul beszélő, 4 kö-réposztályt végzett leány alkalmazást nyerhet Kerpel könyvkereskedésben.

Suche zu sährigem Kind deutsches Fräulein, welches bei Bedarf im Haushalte mithilft. Meldung beim Portier der Zucker-fabrik. 4200

GYAKORLOTT perzsászó leány, allandó munkára kerestetik. Baumann, P. Avram Iancu 10. 4191

PIATAL leány, középiskolai végzettség-gel, asszistensnőnek felvételt. Dr. Spiel-berger, Str. Consistoriului 16. 4198

Kerestünk azonnali belépésre intelli-gens taxatorokat 18-tól — 24 évig. Ro-mán, magyar és lehetőleg németnyelv tudással 8000 lei készpénz garanciával. Mera Autobuss Vállalat Arad. 4197

LAKÁS

Három szoba és mellékhelyiségek, iroda vagy lakás céljára azonnal kiadó Bul. Reg. Ferdinand 6. alatt. 4189

1 vagy 2 szobás hu'orozott lakást ke-ressek. Cimet kérek Calea Saguna 50. alá. 4194

VÉTEL ÉS ELADÁS

Haláleset, elutazás, költözködésből ki-folyólag veszek készpénzért óska buto-rokat, ruhaneműket, testmőveket, köny-veket, szőnyeget, ágyneműt, matraco-kat, hangszereket, matulatura-papírt, óskavasat, padlólámpát stb. Vidékre is megyek. Cimeket a kiadóba, vagy laká-somra, Str. Theodor Ciontea 10. 3991

Kézimunka, filésitorok, ágyterítők, asztalterítők, eladók. P. Avram Iancu 1., földszint, ajtó 6. 4087

Modern butorok

készten és megrendelésre jutányosan kaphatók

Csatlós I. műasztalosnál, Calea Saguna 184. 3119

Eladó jutányosan hatszemélyes ezüst evőesszköz. Cim a kiadóban. 4183

PEKETE, jóhangú keresztthuros bécel zongora eladó. Str. Nicu Filipescu 6. 4190

Transzmisszió-tengely 3 m. hosszú, 70 mm. átm., gyámokkal eladó: Gonda Róbert, Str. Bratianu 17. 4202

KÖLÖNFÉLÉK

Beraktározási raktárban lakásbe-rendezésék felelősség mellett jutányosan beraktározhatók. Alkalmi olcsó eladás egy krémszínű, festett, modern új háló-szoba, 1/2 részágycak és rész éjjeliszekré-nyek, butorszövet, villanylámpák, aszta-lok, karosszékék: Strada Moise Nicoara 9—11. 4134

ÜZLETEK

Jóforgalmu pékség kemencével, gaz-dsági udvarral, belvarosban kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóban. 4208

Társat keresek bevezetett fizethez 250—300.000 lei tőkével. „Fényes üzlet” jelígre ajánlatokat a fiókkiadóba kérek.

Rádióműsor

— Romániai időszámitás. —

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 10.
Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, gramofonlemez, háztartási és egész-ségügyi tanácsok. 13.30: Időjelzés, vízállásjelentés, tőzsde, kulturális hí-rek sport. 13.40: Déli zene. 14.15: Hírek. 14.30: Könyv zene. 14.50: Sportközvetítés a „Tour de Rouma-nie”-ről. 15: Legújabb hírek. 19: Idő-jelzés, időjárásjelentés, gabonátőzs-de. 19.04: Sportközvetítés a „Tour de Roumanie”-ről. 19.10: Délutáni hangverseny. Gurgea-zenekar 19.55 Aktualitások. 20: A hangverseny folytatása. 20.20: Rádiógyetem. 20.40: Gramofonhangverseny: A teg-nap és a ma zenéje (javított keringő, tangó, paso-doble) 21.10: C. Gerota előadása: Mikor kezdődtek az iskolai tanulmányok az ókorban? 21.25: Esti hangverseny 22.30: Hírek, sport 22.45: Ghică Ionescu—Gálná zenekar Átvitel a Monee-Carlo kávéházból. 23.45: Hírek a külföld számára fran-cia és német nyelven. 23.55: Utolsó híradás.
Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hang-lemez. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20 Kis lakatosinasból nagy mű-vész. Irtó és felolvassa Szentgyörgyi Elvira. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Fuvószenekar. Köz-ben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Különleges hangsze-ker Közvetítés a Rádiókiállítás stu-diójából. 15.40: Hírek, étrend. 17.45: Pontos időjelzés, hírek. 18: Heltai Nándor előadása. 18.30: Cigányzene-kar. 19.30: A budai népszínház. 20: Ének zongorakísérettel. 20.40: Hang-játék a stúdióban. 22.20: Hírek. 22.40 Zongorahangverseny. Közben kb 23: Időjárásjelentés. 23.30: Angol táncemlékek. 1.05: Hírek.
Budapest II. 19.30—20.05: Hangleme-zek 20.10—20.35: Az antik kultúra halála. 20.45—22.10: A rádió szalon-zenekara. 23.15: Ügötversenyered-mények.
Bécs. 8.25—9: Lemezek. 11.50: Paraszt zene lemezek. 13: Könyv lemezek. 14.10: Szimfonikus lemezek. 20.20: Fuvószenekar. 23.10: Rádiózenekar. 0.45—2: Jazz.
Belgrád 7—8: Reggeli műsor. 13: Rá-diózenekar. 14.15: Népdalok. 18: Orosz románcok. 18.30: Lemezek. 18.40: Rádiózenekar. 19.30: Népdalok. 21: A királyi gárda zenekarának szimf. hangversenye. 23: Hírek. 23.30—24: Vendéglői zene.
Berlin. 18: Részletek Weber: „A bűvös vadász” című operájából lemezen. 18.30: Dalok az országról. 20.30: A bécsi filharmonikusok lemeze. 23.30: Táncczene.
Kassa. 11.05: Lemez. 14.40: Lemez. 15: Ruzsin és magyar hírek. 17.10:

Rádiózenekar. 18.40: Magyar műsor. Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 20.10: Kálmán: Marica grófnő, operetta.
Róma. 20.32: Magyar hírek. 21.40: Leoncavallo: Bajazzók, kétfelvoná-sos opera.
Stockholm. 23—24: Lehár: Luxemburg grófia, operetta.
Svájci Aleman adó. 21: Lehár: A vig-özveg, operetta.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 11.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, rádió-hírek, gramofonlemez, háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.30: Idő-jelzés, vízállás, tőzsde, kulturális hí-rek, sport. 13.40: Déli hangverseny. 14.15: Hírek. 14.30: Könyv zene. 14.50: Sportjelentés a kerékpárver-senyről. 15: Utolsó hírek. 19.00: Idő-jelzés időjárás, gabonátőzsde. 19.04: Sportjelentés. 19.10: A Motoi-zenekar hangversenye, énekészművekkel. 19.50: Rádiógyetem. 20.10: A hangverseny folytatása. 20.50: Aviatikai előadás. 21.10: Puccini: „Manon Lescaut”, opera 4. felvonásban. Az I. felvonás szünetében (21.50—22): Aktualitások. A II. felv. szünetében (22.40—22.50): Hírek. A III. felvonás befejezte után: Sport. 23.45: Hírek.
Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hang-lemez. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: „Időszéri szemle”. (Felolvasás.) 11.45: „Ifjúsági közlemények”. (Fel-olvasás.) 13: Déli harangszó. 13.05: Rajnoga Klára énekel. 13.30: Hírek. 13.55: Németh Anna zongorázik. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Ci-gányzenekar. 15.40: Hírek, étrend. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Közvetítés a Népegyesületi Múzeumból. 18.40: A Vakok Homérosz-énekkara. 19.30: Sportközlemények. 19.45: Csela Binz zongorázik. 20.30: „Helyszíni tudósít-ás a 100 év előtti magyar orszá-gyűlésről”. 21: A rádió szalonzene-kara. 22.15: Hírek. 22.35: Hangver-seny Zenekar. A hangverseny szü-netében kb. 23.25: Időjárásjelen és 23.50: Angolnyelvű előadás. 0.10: Közvetítés a Dunapalota-szállóból. 1.05: Hírek.
Budapest II. 20—20.25: „Élet az erdőn”. 20.30—20.55: Hanglemez. 21—21.25 „Barokk nő — romantikus nő”. 21.30—21.45: Hírek. 21.50—22.20: Zol-tán Irén énekel (zongorakísérettel). 22.25—23.10: Jazz-zenekar.
Bécs. 8.25—9: Lemezek. 13: Rádiózene-kar. 18: Jungbauer szoprán énekel. 18.30: Mandolin és citerahangverseny 18.55: Wagner: Az istenek alkonya, zenedráma az operaházból. 0.40—2: Régi idők keringői.
Belgrád. 7—8: Reggeli műsor. 13: Rá-diózenekar 14.45: Hírek. 18: Dalok. 18.20: Lemezek. 19.30: Lemezek. 20.50: Rádiózenekar. 21.30: Népdalok 23.20: Lemezek.
Deutschlandsender. 7.30: Vidám leme-zek. 13: Kívánsághangverseny. 14.15: Könyv zene. 16.15: Gyermekek dalok. 17: Szórakoztató zene. 23.20: San-maritini: G-dur csellószonáta Haydn: Andantino, menüet. 24: Livsakov-zenekar.

Legújabb jelentéseink:

Rydz Smigly Bécsben

Bécsből jelentik: Rydz Smigly tábornok ma délután két órakor Velencéből jövet megérkezett Bécsbe. A hadseregfőfelügyelő a lengyel követségen szállt meg, osztrák hivata-

los személyiségeket azonban nem fogadott és csak a bécsi muzeumokat tekintette meg. Rydz Smigly éjszaka negyed tizenkét órakor folytatta útját Varsó felé.

Sztalin halála minden percben bekövetkezhetik

A Matin tudósítása a diktátor betegségéről

Párisból jelentik: Azzal a hírrel szemben, hogy Sztalin betegsége nem súlyos természetű, a „Matin” megállapítja, hogy Sztalin betegsége súlyos angina pectoris. A vég minden percben bekövetkezhet.

A lap további jelentése szerint Sztalin utóda valószínűleg Vorosilov hadügyi népbiztos lesz. Sztalin betegségét azért titkolják annyira, mert félnek a baloldali ellenzékétől, amely két esztendő óta mind nagyobb tért nyer és amely Sztalin halála után magához akarja ragadni az államügyek irányítását. Sztalin halála valószínűleg súlyos bonyodalmakat idéz elő és talán előidézi majd a mostani kormány bukását is.

Oroszországból érkező megbízható hírek szerint a szovjethatárok közelében ragyszabású utépítési munkálatok folynak. Többször politikai száműzöttet foglalkoztatnak az építkezéseknél. Katonai és hadászati utakat építenek, még pedig elsősorban a lengyel határ mentén. Hatalmas épületeket is emének, amelyek katonaság befogadására szolgálnak. Az élelmiszereket lefoglalták a katonaság számára, aminek következtében a határmenti lakosság máris panaszkodik az élelemszűke miatt. A vonatokat katonaszállításokra veszik igénybe. Rigában ezek a hírek élénk nyugtalanítást keltenek.

Büntető-gyarmatra szállítják a lázadó portugál matrózokat

Már San-Sebastianban harcolnak Molla tábornok csapatai

LISSZABONBÓL jelentik: A portugál kormány ma minisztertanácsot tartott, amelyen foglalkozott az Alfonso Albuquerque és Dao hajókon kitört lázadással. A minisztertanács úgy döntött, hogy a hajók tisztjeit, altszűzjeit és legénységét elbocsátja, a fogoly lázadókat pedig büntetőgyarmatra szállítja és itt döntenek további sorsuk felett.

A Liberté szerint Molla tábornok csapatai már San Sebastian külvárosában harcolnak. Herbertte francia követ közvetítése eredménytelen maradt. E közvetítést maguk a san sebastian-i szocialista vezérek igyekeztek elgáncsolni. A déli órákban a kormánycsapatoktól üzenethozó érkezett Molla tábornok főhadiszállására. A tábornok figyelmesen elolvasta a levelet, majd pedig gépkocsin elindult az első vonal felé. A levél tartalmáról semmi sem került nyilvánosságra.

Primo de Rivera fiának tragédiája

Hendayeből jelenti a Havas Távirati Iroda: A burgosi kormány a fascista arcvonal élére Antonio Primo de Rivera helyére ideiglenes bizottságot nevezett ki. Antonio Primo de Rivera sorsáról ugyanis négy nap óta mit sem tudni. Primo de Rivera Portugáliába akart utazni, utolsó útjára a portugál határ közelében lévő nemzeti csapatok főhadiszállásán lát-

ták, azóta eltűnt. Nem tudni, hogy a vörös milícia fogságába esett, vagy agyonlőtték Primo de Rivera, a volt diktátor legfiatalabb fiát.

A fascista arcvonal miliciája a Passajes-i fronton fog harcolni és igyekszik a nemzeti csapatok számára utat törni az Atlanti-óceán felé.

Az angol munkásság a Caballero-kormány mellett

A Reuter-ügynökség jelenti: Plymouthban az angol munkásszakszervezetek kongresszust tartottak, melyen állást foglaltak az újonnan megalakult Largo Caballero-kormány mellett. Ilyen értelemben üdvözlő táviratot is intéztek az új spanyol miniszterelnökhöz, aki tegnap küldte meg válaszáat az angol munkásszervezetek főtitkárságának.

Largo Caballero köszönetét fejezi ki az angol munkásságnak és igéri, hogy a spanyol nép utolsó csepp véréig védeni fogja a demokráciát és a népi szabadságjogokat.

Londonban a közeli napokban nyílik meg az a nemzetközi értekezlet, melyen a spanyol ügyekben tanúsítandó semleges magatartásra vonatkozó francia javaslat kerül megbeszélésre. Eddig valamennyi érdekelt állam kormányja bejelentette az értekezleten való részvételét, csupán Portugália válasza hiányzik még. Londoni politikai körökben tartanak attól, hogy a portugál kormány a londoni semlegességi értekezleten nem fogja magát képviseltetni.

A Havas Távirati Iroda jelenti: Irun elfoglalása után tárgyalások indultak meg a San-Sebastiant védő kormánycsapatok és a várost ostromló nemzeti csapatok között. A vörös milícia parancsnoksága állítólag azt üzenté volna a nemzeti csapatok vezetőségének, hogy amennyiben a nemzeti csapatok a San-Sebastiant védő vörös miliciának szabad elvonulást

biztosítanak, úgy átadják San-Sebastiant a nemzeti csapatoknak, nehogy a város a harcok következtében ugyanolyan sorsra jusson, mint Irun, azonkívül kiadják a nemzeti csapatoknak a San-Sebastianban fogva tartott túsokat. Ezeket a tárgyalásokat a madridi kormány részéről megcáfolták, a Havas Távirati Iroda azonban fenntartja értesülését és közli, hogy a tárgyalások a tegnapi nappal sikeresenül véget értek. Molla tábornok kijelentette, hogy nem kezdi meg még a mai nap folyamán San-Sebastian ostromát, tekintettel arra, hogy csapatainak az iruni harcok után pihenésre van szüksége. A nemzeti csapatok előrel mindössze kisebb jelentőségű harcokat vívtak a vörös milícia egyes csapattestével, főleg abból a célból, hogy a San-Sebastian elleni ostrom céljaira jobb állásokat verekedjenek ki a nemzeti csapatok részére. Kedden

a nemzeti csapatok előőrseinek sikerült San-Sebastian elővároskájába benyomulni.

A kormánycsapatok három repülőgépe tegnap bombázta a Fontarabia körül elhelyezkedett nemzeti csapatokat. Csakhamar négy felkelő-repülőgép sietett a Fontarabia körül szorult helyzetben volt nemzeti csapatok segítségére, mire a vörös milícia és a nemzeti csapatok repülői között légi harc fejlődött ki, mely azonban eredménytelenül végződött, amennyiben mindkét fél visszavonult.

A madridi lapok jelentése szerint a kormánycsapatok repülői tegnap Puerto de Piso közelében tönkretették a nemzeti csapatoknak egyik hadoszlopát.

Malagában és a város körül összpontosított kormánycsapatok tegnap támadást intéztek Oliverra ellen, melyet elfoglaltak.

A kormánycsapatok tegnap megkezdték az előnyomulást Talavera irányába.

Áhírek Baldwin lemondásáról

Gyengélkedése miatt csak októberben tér vissza hivatalába

Londonból jelentik: Baldwin miniszterelnök csak október harmadik hetében tér vissza hivatalába. Addig a minisztertanácsokon Ramsay Macdonald, a titkos tanács elnöke elnökö. Bár az elmúlt hónapok munkája Baldwin rendkívül megterhelte, alaptalanok a visszavonulásáról szóló hírek. A jelenlegi kormány a koronázásig föltétlenül intézi az ügyeket, ezután pedig Baldwin igyekeznek tehermentesíteni, hogy a kormányzást továbbra is vállalhassa.

Grigorcea budapesti követet külügyi államtitkárrá nevezték ki

Bucuresti-ből jelentik: Az Adeverul értesülése szerint Grigorcea Ion budapesti követet külügyi államtitkárrá nevezték ki Paraschivescu meghatalmazott miniszter helyébe, aki eddig ideiglenesen töltötte be ezt az állást. Grigorcea új kinevezése ellenére továbbra is megmaradt budapesti követnek, de bucaresti-i tevékenységének ideje alatt a budapesti követség ügyeit Capitaneanu követségi tanácsos fogja intézni.

Egyes diplomáciai körökben bizonyos jelentőséget tulajdonítanak annak a körülménynek, hogy a budapesti követ lett a külügyminisztérium új államtitkára.

Borzalmas baleset egy nemzetközi autóversenyen

140 kilométeres sebességgel a nézők közé rohant egy gépkocsi: nyolc halott, husz sebesült

Londonból jelentik: Az északírországi nemzetközi gépkocsiversenyen súlyos szerencsétlenség történt: Chambers angol versenyző kocsi megcsuszott és 140 kilométeres sebességgel a nézők tömegébe rohant. Hat néző szörnyethalt, huszan

pedig több-kevésbé súlyos sérüléseket szenvedtek. A sebesültek közül ketten belehaltak sérüléseikbe. A páratlan borzalmasságu katasztrófa miatt az angol sportkörök külön szabályokat kívánnak felállítani hasonló esetek elkerülése végett.